Eläketurvakeskuksen
raportteja

09
2021

Työeläkkeiden rahoitus vuonna 2020

Miriam Hägele
Meeri Kesälä

Eläketurvakeskuksen raportteja 09/2021

Työeläkkeiden rahoitus vuonna 2020

Miriam Hägele
Meeri Kesälä

Eläketurvakeskus
00065 ELÄKETURVAKESKUS
Puhelin: 029 411 20
Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen
00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN
Telefon: 029 411 20
E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions
FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND
Phone: +358 29 411 20
E-mail: firstname.surname@etk.fi

Helsinki 2021

ISSN 1798-7490 (verkkojulkaisu)

Lukijalle

Tässä tilastojulkaisussa kerrotaan työeläkkeiden rahoituksen peruspiirteet vuonna 2020 ja esitetään aiheeseen liittyviä tilastolukuja muun muassa maksetuista eläkkeistä, niiden rahoittamiseksi kerätyistä vakuutusmaksuista, kertyneistä eläkevaroista ja eläkelaitosten sijoitustoiminnasta. Julkaisun liitteeksi on koottu keskeisimpiä tilastoaikasarjoja vuosilta 2018–2020 ja esitetty työeläkejärjestelmässä vuosina 2019 ja 2020 liikkuneet rahavirrat lähtien vuoden alun varoista ja päätyen vuoden lopun varoihin.

Julkaisussa esitetyt tilastoluvut perustuvat Eläketurvakeskuksen rekisteritietoihin, verkkosivuston tilastotietokantaan (tilastot.etk.fi) ja Työeläkelakipalveluun (www.tyoelakelakipalvelu.fi). Tietolähteinä on käytetty myös eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle sen hoitamaa kustannustenjakoselvittelyä varten toimittamia tilastotietoja ja eläkelaitosten toimintakertomuksia sekä tilinpäätöksiä. Eläkelaitosten sijoitustoimintaa koskeva osuus perustuu pääasiassa Työeläkevakuuttajat TELA:n julkaisemiin aikasarjoihin (www.tela.fi).

Helsingissä joulukuussa 2021

Eläketurvakeskus

Raportissa käytetyt lyhenteet

Lakilyhenteet

TyEL	Työntekijän eläkelaki
MEL	Merimieseläkelaki
JuEL	Julkisten alojen eläkelaki
YEL	Yrittäjän eläkelaki
MYEL	Maatalousyrittäjän eläkelaki

Muut lyhenteet

VER	Valtion Eläkerahasto
TR	Työllisyysrahasto

Sisältö

Katsaus työeläkkeiden rahoitukseen vuonna 2020 ... 9

1 Vakuuttamisvelvollisuus ja työeläketurva ... 14

2 Työeläkkeiden rahoituksen pääperiaatteet ja eläkemaksut vuonna 2020 ... 15

3 TyEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ... 17
- 3.1 Eläkekohtainen rahoitustekniikka ... 17
- 3.2 TyEL-vakuutusmaksu ja sen osat ... 18
- 3.3 Vastuuvelka/Eläkevastuu ... 21

4 MEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ... 22

5 Kunta-alan JuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ... 23

6 Valtion JuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ... 24

7 Evankelis-luterilaisen kirkon JuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ... 25

8 YEL:n ja MYEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ... 26

9 VEKL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ... 27

10 Työeläkevarat ja sijoitustoiminta ... 28
- 10.1 TyEL- ja MEL-eläkelaitosten vakavaraisuus ja siihen liittyvät säännökset ... 30
- 10.2 TyEL- ja MEL-eläkelaitosten rahastoonsiirtovelvoite ja siihen liittyvät kertoimet ... 32

11 Tilastolähteet ja luokitukset ... 34

Liitetaulukot ... 35
- Taulukko 1.1 Työeläkejärjestelmän rahavirrat ... 35
- Taulukko 1.2 Lakikohtaiset rahavirrat ... 36
- Taulukko 1.3 TyEL-rahavirrat ... 37
- Taulukko 2 Keskimääräisen perustariffin mukaisen TyEL-vakuutusmaksun osat ... 37
- Taulukko 3 Vakuutusmaksuprosentit ... 38
- Taulukko 4 Palkat ja työtulot ... 39
- Taulukko 5 Työeläkemaksutulo eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaan ... 40
- Taulukko 6 Eläkelaitosten maksamat eläkkeet ... 41
- Taulukko 7 Kunkin eläkelain mukaan karttunut eläkemeno ... 41
- Taulukko 8 Eläkevarat ... 42
- Taulukko 9 Työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuusaste ... 42
- Taulukko 10 Perustekorko ja rahoitustekniset kertoimet ... 43
- Taulukko 11 Sijoitusjakaumat eläkelaitosryhmittäin ... 44
- Taulukko 12 Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin ... 44
- Taulukko 13 Sijoitustuotot käyvin arvoin keskimäärin vuosilta 1998–2020 ja 2016–2020 ... 45

Katsaus työeläkkeiden rahoitukseen vuonna 2020

Koko työeläkejärjestelmässä kerättiin lakisääteisiä eläkemaksuja, valtion ja Työllisyysrahaston osuudet mukaan lukien, yhteensä 26,9 miljardia euroa ja maksettiin eläke-etuuksia 29,7 miljardia euroa. Valtaosa työeläkelaitosten tilastovuoden aikana kokoamista eläkemaksuista kului samanhetkisten eläke-etuuksien kustantamiseen. Vuoden lopussa työeläkevaroja oli kaikkiaan 224,6 miljardia euroa, joka oli kolme prosenttia eli 6,6 miljardia euroa edellisvuotta enemmän. Eläkemeno kasvoi 0,7 miljardia euroa eli 2,6 prosenttia.

Kuviossa 1 on esitetty yksinkertaistettuna työeläkkeisiin liittyvät rahavirrat vuodelta 2020. Eri eläkelakien mukaiset tarkemmat tilastoluvut on eritelty liitteen taulukoissa 1.1–1.3. Tilastoluvut löytyvät myös Eläketurvakeskuksen tilastotietokannan rahoituksen tilastojen taulukoista Rahavirrat ja Tilinpäätöslukuja.

Kuvio 1

Työeläkemaksut ja maksetut työeläkkeet vuonna 2020 sekä eläkevarat 31.12.2020, miljardia euroa.

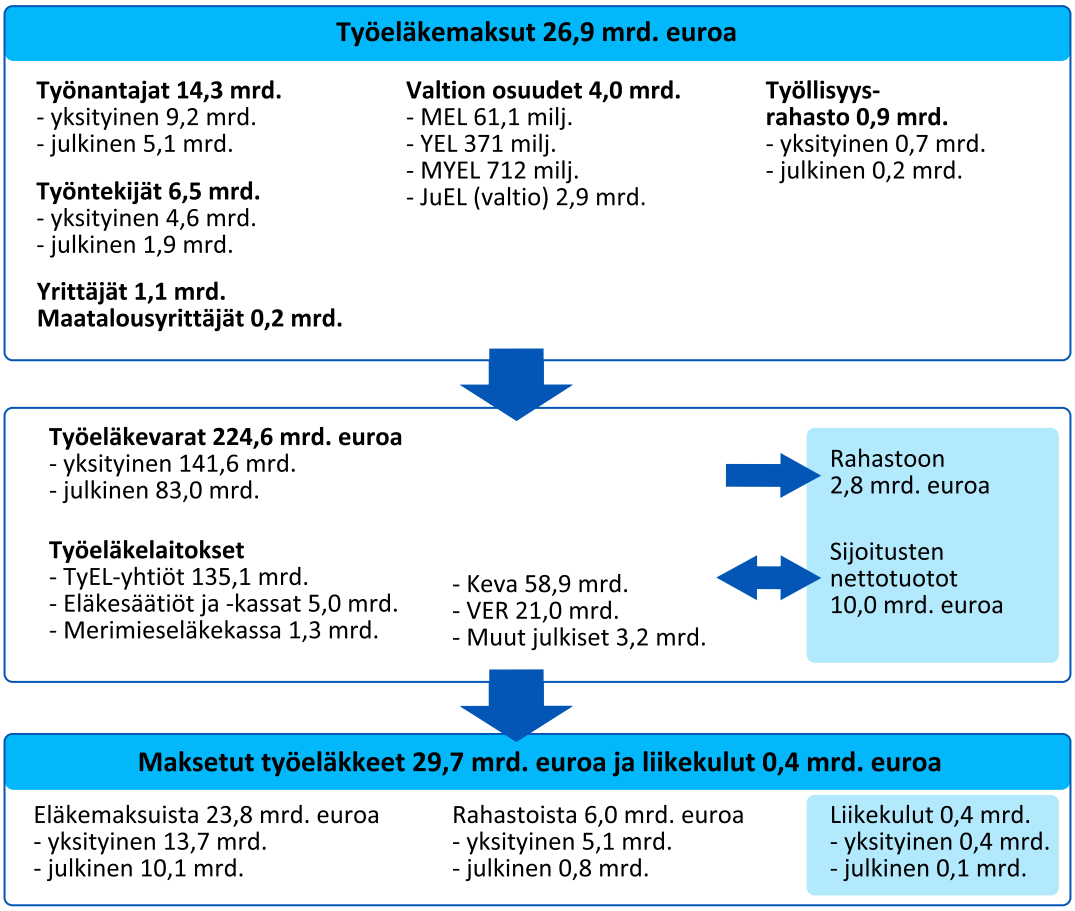

Suomen talous selvisi vuoden 2020 osalta koronasta kohtuullisen hyvin. Työeläkevakuutettuja palkkoja maksettiin vain 0,4 prosenttia vähemmän vuoteen 2019 verrattuna. Yksityisalojen palkansaajien osalta palkkasumma pieneni 1,3 prosenttia. Työmarkkinakeskusjärjestöjen sopima yksityisalojen palkansaajien työeläkemaksun alennus toukokuusta vuoden loppuun pienensi vuoden 2020 maksutuloja noin miljardin verran. Työeläkevarojen suhdannepuskuria oli näin mahdollista hyödyntää talouden elvyttämiseen.

Maksunalennuksen lisäksi koronapandemian vaikutuksia lievennettiin useilla väliaikaisilla lakimuutoksilla työmarkkina- ja eläkelainsäädäntöön. Toisaalta työntekijöiden lomautuksen ja toisaalta työkyvyttömyysetuuksien saamisen ehtoja kevennettiin. Yrittäjät ja työnantajat saivat kolme kuukautta lisää maksuaikaa työeläkemaksuille ja velkojien oikeutta hakea yritys konkurssiin rajoitettiin.

Työeläkelaitoksia oli tilastovuoden lopun vuodenvaihteessa kaikkiaan 25 ja niissä vakuutettujen palkkasumma ja työtulo yhteensä 92,1 miljardia euroa. Yksityisalojen työeläkevakuutusyhtiöitä oli neljä. Eläkesäätiöitä oli toiminnassa 10, eläkekassoja viisi sekä lisäksi Keva, Merimieseläkekassa ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos sekä pienempinä laitoksina Suomen pankki, Ortodoksisen kirkon papiston eläkekassa ja Ahvenanmaan maakuntahallinto. Kaksi eläkesäätiötä ja yksi eläkekassa luovuttivat lakisääteisen vakuutustoimintansa työeläkeyhtiöille vuoden 2020 aikana. Suomen Pankin henkilökunnan eläketurva ja sen toimeenpano siirtyivät Kevan hoidettavaksi 1.1.2021 (HE 28/2020). Palkkoja ja työtuloja yksityisalojen eläkelaitoksissa vakuutetuille kertyi 66,7 miljardia euroa. Kevan ja muiden julkisten alojen vakuutettujen palkkasumma oli yhteensä 25,4 miljardia euroa.

Kaikkien työeläkevakuutettujen yhteenlaskettu palkka- ja työtulosumma väheni 0,3 prosenttia ja kokonaismaksutulo 0,7 miljardia euroa. Yksityisalojen työeläkkeisiin käytettiin yhteensä 18,8 miljardia euroa ja julkisalojen 10,9 miljardia euroa. Lakisääteinen työeläkemeno oli suuruudeltaan melkein kolmasosa vakuutettujen yhteenlasketusta palkkasummasta ja noin 13 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta. Työeläkelaitosten toimintakulut ilman sijoitustoiminnan kuluja olivat 0,4 miljardia euroa.

Eläketurvakeskus julkaisi vuonna 2020 uusia tietokokonaisuuksia työeläkkeiden rahoitukseen liittyen. Käsikirja Työeläkevarat ja eläkkeiden rahoitus (2019) sai jatkoosan Sijoitustoiminta Suomen työeläkejärjestelmässä ja käsikirjasta Lakisääteisen työeläkevakuutuksen vakuutustekniikkaa julkaistiin päivitetty laitos. Työeläkevarojen sijoitustuottojen kohentamismahdollisuuksista julkaistun esiselvityksen ja asiakashyvityksiä sekä rahoitussäädöksiä tarkastelevan selvityksen lisäksi julkaisuissa tutkittiin muun muassa syntyvyyden vaikutusta eläkkeiden rahoitukseen eri skenaarioissa sekä esimerkkejä eläkkeiden rahoituksen automaattisista vakautusmekanismeista muissa maissa.

Eläketurvakeskus aloitti vuonna 2020 tulorekisteriin perustuvan kuukausi- ja eläkelakikohtaisen palkkasummatilaston julkaisun. Aluksi tilastoa julkaistiin Eläketurvakeskuksen verkkosivuilla kuukausittain ilmestyvänä muistiona, mutta julkaisu tullaan siirtämään Tilastotietokantaan vuoden 2022 aikana. Kuviossa 2 esitetään vuonna 2020 kunkin kuukauden aikana vakuutetun palkkasumman muutos edellisvuoden 2019

vastaavaan ajankohtaan miljoonina euroina. Koronapandemian vuoksi valmiuslaki oli voimassa 17. maaliskuuta 2020 – 15. kesäkuuta 2020. Kesällä yhteiskunnan rajoitukset lievenivät, mutta niitä kiristettiin uudelleen marras–joulukuussa.

Kuvio 2

Vuonna 2020 kunkin kuukauden aikana vakuutetun palkkasumman muutos edellisvuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan eläkelain mukaan, miljoonaa euroa.

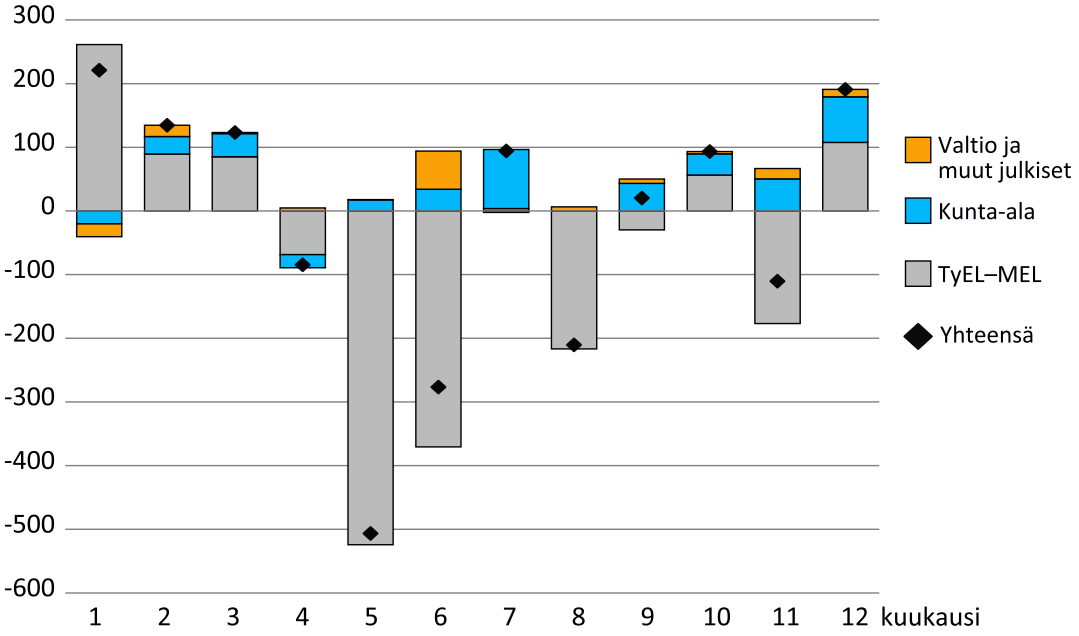

Lähde: ETK:n tilasto Työeläkelakikohtaisten palkkasummien kuukausiseuranta.

Työeläkevarat

Koronapandemian aiheuttama kevään 2020 historiallinen pörssisukellus sulatti eläkevaroista kymmeniä miljardeja. Keskuspankkien massiivisen elvytyksen ansiosta sijoitusmarkkinat toipuivat nopeasti, ja kehittyivät positiivisesti loppuvuonna. Keväällä pelätty vakavaraisuuksien syöksykierre jäi toteutumatta, eikä tilanteessa tarvittu lopulta lainsäädännöllä toteutettavia väliaikaisia vakavaraisuushelpotuksia, toisin kuin vuoden 2008 finanssikriisin yhteydessä.

Työeläkevarojen yhteismäärä 225 miljardia euroa vuoden 2020 lopussa oli 95 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta. Eläkevarat sisältävät kaiken työeläkevastuiden kattamiseen tarkoitetun omaisuuden. Suurin osa eläkevaroista on sijoitusomaisuutta, jota oli vuoden lopussa 223 miljardia euroa. Liki puolet varoista oli osaketyyppisiä sijoituksia, kun taas kiinteistösijoituksia ja vaihtoehtoisia sijoituksia oli noin 10 prosenttia kumpaakin lajia ja vajaa kolmannes oli korkosijoituksia. Koko vuoden nimellinen, keskimääräinen tuotto työeläkevaroille käyvin arvoin oli 4,7 prosenttia.

Pitemmän aikavälin eli vuosien 1998–2020 keskimääräinen työeläkevaroille saatu nimellinen tuotto oli 5,6 prosenttia, kuten myös viimeisimmän viiden vuoden 2016–2020 ajalta. Yksittäisten vuosien, etenkin osakesijoitusten, tuotot voivat vaihdella tuntuvasti,

jopa kymmeniä prosenttiyksiköitä. Vuonna 2020 suurta vaihtelua oli kvartaalien välillä. Tuottoprosentin laskentaa selvitetään esimerkiksi Telan nettisivuilla.

Entistä suurempi osuus eläkevarojen tuotoista saadaan nykyisin ulkomaisista sijoituskohteista. Kaikista työeläkesijoituksista yli puolet, joukkovelkakirjoista yli 60 prosenttia ja osakesijoituksista liki 70 prosenttia, oli sijoitettu euroalueen ulkopuolelle. Suomessa kaikista työeläkesijoituksista oli neljännes eli 55,1 miljardia euroa, josta osakesijoituksia oli 21,4 miljardia euroa. Työeläkevaroista ja niihin liittyvästä sijoitustoiminnasta kerrotaan tarkemmin kohdassa 10.

Vaikka työeläkelaitosten vakavaraisuustilanne aiheutti huolta kevään 2020 kuluessa, vahvistui keskimääräinen vakavaraisuusaste lopulta vuoteen 2019 nähden ollen vuoden lopussa kaikkien yksityisalojen työeläkelaitosten osalta 129,3 prosenttia. Eläkevakuutusyhtiöillä vastaava luku oli 128,5, eläkekassoilla 141,1 ja eläkesäätiöillä korkein 145,6. Merimieseläkekassan vakavaraisuusaste oli 181,8 prosenttia. Vakavaraisuusaste on varojen suhde vastuuvelkaan ja sitä on kuvattu tarkemmin kohdassa 10.1.

Työeläkemaksut

TyEL-maksun tasosta sovitaan ennakkoon työmarkkinoiden keskusjärjestöjen välisissä neuvotteluissa. TyEL-maksuprosentti oli sovittu luvuksi 24,4 vuosille 2017–2021 työmarkkinoiden keskusjärjestöjen keväällä 2016 neuvottelemassa kilpailukykysopimuksessa. Lisäksi tuolloin päätettiin työntekijöiden maksun korottamisesta ja työnantajien maksun alentamisesta portaittain 2017–2020. Sovittuun maksukehitykseen tuli kuitenkin koronakriisistä johtuva muutos keväällä 2020, jolloin eduskunta päätti vuoden 2020 työnantajan maksuosuuden alentamisesta 2,6 prosenttiyksiköllä 1.5.2020 alkaen (HE 37/2020). Vastaavaa alennusta ei tullut yrittäjille eikä julkisille aloille, eikä se koskenut työntekijän maksua. Sosiaali- ja terveysministeriön vuodelle 2020 vahvistama, keskimäärin perittävä TyEL-maksu oli tällöin 24,4 prosenttia palkoista ajalla 1.1.2020–30.4. 2020 ja 21,8 prosenttia palkoista ajalla 1.5.2020–31.12.2020. Koko vuoden keskimääräiseksi maksuksi tuli 22,6 prosenttia palkoista.

Työntekijän työeläkevakuutusmaksu oli 7,15 prosenttia palkoista alle 53-vuotiailla sekä yli 62-vuotiailla ja 8,65 prosenttia palkoista 53–62-vuotiailla. Edellä mainittu korkeampi maksuprosentti johtui eläkeuudistuksessa sovitusta väliaikaisesta siirtymäajasta (2017–2025), jolloin tälle ikäryhmälle karttuu myös eläkettä paremman karttumisprosentin mukaan.

Toteutunut, eläkelaitoksilta keskimäärin peritty TyEL-maksu ja siihen liittyvät tarkemmat laskelmat on esitetty Eläketurvakeskuksen julkaisussa Yritysten työeläkemaksut. Vahvistetut lakikohtaiset, keskimääräiset maksuprosentit ovat taulukossa 1 ja niiden määräytymisperusteita on kuvattu tarkemmin kohdassa 2. Maksuprosenttien yksityiskohtaisempi jaottelu työnantajan ja työntekijän osuuksiin on esitetty liitetaulukossa 3.

Taulukko 1

Keskimääräiset työeläkemaksut vuonna 2020.

Palkansaajat	Maksukertymä % työtulosta	Työnantajan maksuosuus %	Työntekijän maksuosuus %	Työntekijän maksuosuus %
			Perusmaksu	Korotettu maksu
TyEL[1]	24,4 / 21,8	16,95 / 14,35	7,15	8,65
MEL	19,0	11,40	7,15	8,65
JuEL kunta-ala[2]	28,39	20,82	7,15	8,65
JuEL valtio	24,4	16,69	7,15	8,65
JuEL kirkko[3]	28,97	21,23	7,15	8,65

Yrittäjät	Maksukertymä % työtulosta	Perusmaksu	Korotettu maksu
YEL[4]	23,1	24,1	25,6
MYEL[5]	13,9/13,3	24,1	25,6

Lähde: Työeläkelakipalvelu (24.8.2020).

1) Vuonna 2020 koronavirustilanteesta johtuen työnantajien TyEL-maksua alennettiin 2,6 prosenttiyksikköä 1.5.2020 alkaen. Maksun alennus ei koskenut työntekijän maksua. Alennus kohdistui maksun tasausosaan.

2) Maksu sisältää palkka- ja eläkemenoperusteiset maksuosat.

3) Lisäksi eläkerahastomaksu, joka oli 5 % vuoden 2018 kirkollisverosta.

4) Maksukertymä-sarakkeessa on keskimääräinen YEL-maksuprosentti. Perusmaksu ja korotettu maksu ovat yrittäjille vahvistettuja YEL-maksuprosentteja ilman aloittavien yrittäjien maksualennuksia.

5) Maksukertymä-sarakkeessa ensimmäinen luku on maatalousyrittäjien keskimääräinen maksuprosentti ja toinen on apurahansaajien keskimääräinen maksuprosentti. Perusmaksu ja korotettu maksu ovat vahvistettuja MYELperusprosentteja.

1 Vakuuttamisvelvollisuus ja työeläketurva

Yksityisalojen työnantajilla on lakisääteinen velvollisuus järjestää työntekijöilleen työeläketurvaa vakuuttamalla heidät valitsemassaan työeläkelaitoksessa eläkemaksujen ja eläkkeiden maksamista varten. Työntekijät vakuutetaan 17 ja 68 ikävuoden välillä alkaen alaikärajan täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Vakuuttamisvelvollisuus päättyy sen kalenterikuukauden loppuun, jolloin yläikäikäraja täyttyy. Yläikäraja on vuonna 1957 tai sitä ennen syntyneillä 68 vuotta ja se alkaa nousta vuodesta 2026 lähtien. Vuonna 1958–61 syntyneillä raja on 69 vuotta ja sitä nuoremmilla 70 vuotta.

Työnantaja voi järjestää työntekijöilleen eläkevakuutuksen TyEL-toiminnan osalta joko työeläkevakuutusyhtiössä, eläkekassassa tai eläkesäätiössä. Työnantajan valitsema eläkelaitostyyppi ei vaikuta vakuuttamisvelvollisuuteen tai työeläketurvan tasoon. MEL:n mukainen työskentely vakuutetaan Merimieseläkekassassa.

Kevan jäsenyhteisöjä ovat esimerkiksi kunnat, kuntayhtymät ja hyvinvointialueet. Myös kuntien omistamat osakeyhtiöt ja tietyt muut toimijat voivat liittyä jäsenyhteisöksi, jolloin oikeus eläketurvaan syntyy jäsenyhteisöön kuulumisen kautta. Valtion palveluksessa olevat pääsevät eläketurvan piiriin ilman työnantajan vakuuttamisvelvollisuutta.

Evankelis-luterilaisen kirkon palveluksessa olevat ovat kirkon eläketurvan piirissä. Ortodoksisen kirkon työntekijät ovat työtehtävästä ja työsuhteen alkamisvuodesta riippuen vakuutettuina joko TyEL:n, valtion eläketurvan tai ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan. Suomen Pankin työntekijöiden eläketurva noudattaa pääosin valtion työntekijöiden eläketurvaa. Ahvenanmaan maakuntahallitukseen ennen vuotta 2008 palkattuun henkilöstöön sovelletaan omaa eläkesääntöä ja sen jälkeen palkattuihin TyEL:a.

Työeläke määräytyy vuosiansioiden ja eläkkeen karttumisprosentin mukaan kaikista vakuutetuista työansioista vakuuttamisvelvollisuuden yläikärajaan asti. Eläkettä karttuu myös ansiosidonnaisilta sosiaalietuusajoilta, kotihoidontuen ajalta ja suoritetusta tutkinnosta. Työeläkejärjestelmän etuudet ovat vanhuuseläke ja osittainen varhennettu vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke, työuraeläke, kuntoutusetuudet ja perhe-eläke sekä osa-aikaeläke. Uusia osa-aikaeläkkeitä ei ole myönnetty enää vuodesta 2017 lähtien. Ensimmäinen työuraeläke alkoi maaliskuussa 2018.

Työnantajan järjestämän rekisteröidyn TEL-lisäeläketurvan vakuuttaminen on päättynyt. Jäljellä olevien eläkkeiden ja etuuksien kustantamiseen osallistuvat TyEL:n ja MEL:n mukaista eläketurvaa vakuuttaneet eläkelaitokset.

Yrittäjät ja maatalousyrittäjät vastaavat omien eläkevakuutuksiensa ottamisesta. Heille eläke karttuu vastaavasti kuin palkansaajille. Vakuuttamisvelvollisuus alkaa 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta ja päättyy viimeistään kuten työntekijöillä. Yrittäjät vakuuttavat eläketurvansa joko eläkevakuutusyhtiössä tai YEL-toimintaa harjoittavassa eläkekassassa. Maatalousyrittäjien eläkelaitos hoitaa maatalousyrittäjien ja apurahansaajien eläkkeiden vakuuttamista.

2 Työeläkkeiden rahoituksen pääperiaatteet ja eläkemaksut vuonna 2020

Yksityisalojen palkansaajien eläkkeet kustannetaan osittain rahastoivalla tekniikalla eli niihin käytetään jatkuvasti sekä työeläkemaksuja että pitkän ajan kuluessa kerättyjä rahastoja ja niille saatuja tuottoja. Merimieseläkkeiden kustannuksiin osallistuu lisäksi valtio maksamalla osan eläkemenosta. Yrittäjien ja maatalousyrittäjien eläkkeet rahoitetaan jakojärjestelmillä eli kyseisen vuoden YEL- ja MYEL-maksuilla sekä valtionosuuksilla. Valtio maksaa yrittäjäeläkkeiden kustannuksista osuudet, joihin YEL- ja MYEL-vakuutusmaksut eivät riitä.

Julkisalojen työeläkkeitä varten on kerätty lakikohtaisia puskurirahastoja. Eläkkeet maksetaan jakojärjestelmillä, mutta nykyisin myös rahastojen tuotoilla. Valtiolla rahastoja on kerrytetty 1990-luvun alusta ja kunnilla pari vuotta kauemmin. Kirkon eläkejärjestelmässä rahastointi aloitettiin vuonna 1991. Kelan henkilöstön työeläketurva rahoitetaan Kelan eläkevastuurahastosta, jota kartutetaan perityillä eläkemaksuilla ja varoille saaduilla tuotoilla. Kuvio 3 havainnollistaa yksityisten ja julkisten alojen eläkkeiden rahoitusperiaatteita.

Kuvio 3

Työeläkkeiden rahoituksen pääperiaatteet.

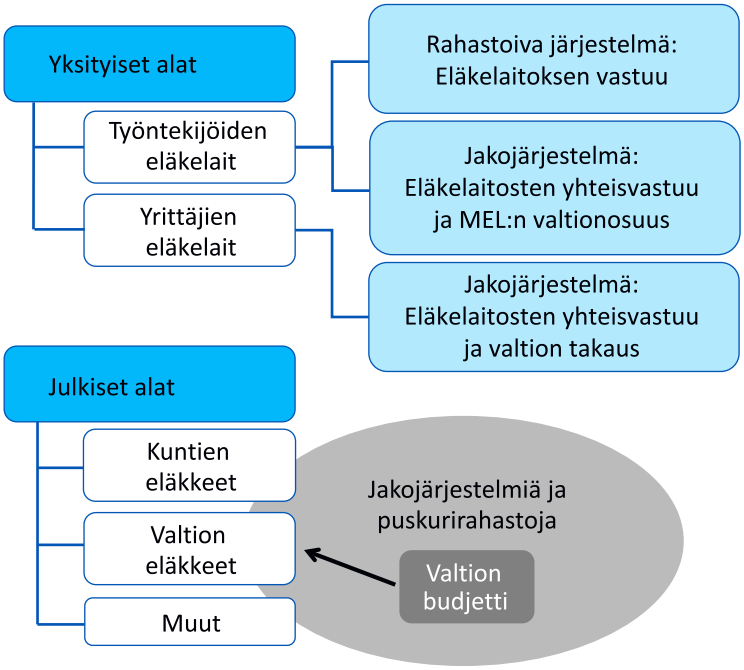

Palkattomilta etuusajoilta karttuneiden eläkeosien kustannuksiin osallistuvat kaikki eläkelaitokset. Lisäksi eläkelaitosten maksamat työeläkkeisiin liittyvät etuudet opiskeluajoilta ja alle kolmevuotiaiden lasten hoitamisen ajoilta korvaa valtio. Työttömyys- ja vuorottelukorvausten sekä aikuiskoulutustukien perusteella karttuvan eläketurvan kustantaa Työllisyysrahasto.

Yksityisalojen työeläkemaksut ja varat kerätään työntekijän vakuuttaneeseen eläkelaitokseen. Aikanaan maksettavan eläkkeen niin sanottu rahastoitu osuus voi olla useamman työeläkelaitoksen vastuulla. Viimeinen eläkelaitos maksaa eläkkeen, mutta perii siihen mahdollisesti sisältyvät muiden eläkelaitosten vastuulla olevat eläkeosat Eläketurvakeskuksen hoitamalla kustannustenjakoselvittelyllä. Tätä tekniikkaa ja siihen liittyvää rahaliikennettä selostetaan tarkemmin Eläketurvakeskuksen verkkosivuilla.

Työnantajien ja työntekijöiden maksamat eläkemaksuosuudet perustuvat kunkin työntekijän saamiin työansioihin. Työnantaja maksaa pääosan maksusta. Työntekijän eläkemaksu on 53–62-vuotiailla 1,5 prosenttiyksikköä korkeampi vuosien 2017–2025 ajan paremman eläkekarttuman takia.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain työeläkevakuutusyhtiöiden hakemuksesta TyEL-maksujen perusteet, jotka määrittelevät maksujen eri osat. Vakuutusmaksun osia on kuvattu tarkemmin kohdassa 3.2 ja liitteen taulukossa 2. Maksutasoon liittyvät perusteet valmistellaan Työeläkevakuuttajat TELA:n asettamissa työryhmissä työeläkevakuutusyhtiöiden ja Eläketurvakeskuksen tuottamien tilastotietojen ja laskelmien perusteella. Maksutasoa käsitellään myös työmarkkinoiden keskusjärjestöjen eläkeneuvotteluryhmässä. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa lisäksi YEL- ja MYEL-maksujen perusteet. Yrittäjien ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuprosentit ovat sidoksissa keskimääräiseen TyEL-maksuun. Yrittäjämaksuista kerrotaan tarkemmin kohdassa 8. Muiden eläkelakien mukaisia maksuja kuvataan kohdissa 4–7.

Julkisalojen työnantajien eläkemaksuista säädetään Kevan jäsenyhteisöjen osalta Kevasta annetussa laissa, valtion osalta valtion eläketurvan rahoituksesta annetun laissa, evankelis-luterilaisen kirkon osalta evankelis-luterilaisen kirkon eläketurvan rahoituksesta annetussa laissa sekä Kansaneläkelaitoksen osalta Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:ssä.

Kunta-alojen eläkkeiden rahoituksesta vastaavat Kevan jäsenyhteisöt yhteisvastuullisesti. Eläkemaksua maksavat sekä työnantajat että työntekijät. Maksua pyritään säätämään siten, että vastaa tasoltaan TyEL-maksua lukuun ottamatta eläkemenoperusteista maksun osaa, josta kerrotaan tarkemmin kohdassa 5. Kunta-alojen eläkemaksujen suuruuden päättää Kevan valtuuskunta.

Keva kerää valtion eläkemaksut Valtion Eläkerahaston tilille, josta siirretään varoja valtion talousarvioon eläkkeiden maksamista varten. Siirtomäärä on 40 prosenttia valtion eläkemenosta. Maksuprosentin vahvistaa valtiovarainministeriö ja se vastaa myös TyEL-maksun tasoa.

Keva hoitaa myös Kelan henkilöstön eläkeasiat ja evankelis-luterilaisen kirkon eläketoimintaan liittyvät tehtävät. Kirkon eläkemaksujen perusteet vahvistaa kirkolliskokous. Ortodoksisen kirkon työntekijöiden eläkeasioiden toimeenpanosta vastaa laista riippuen työeläkeyhtiö, Keva tai ortodoksisen kirkon keskusrahasto. Ahvenanmaan maakunnan hallituksen työntekijöiden ja viranhaltijoiden eläketurvasta vastaa maakuntahallituksen finanssiosasto. Suomen Pankin eläkeasioita hoiti vuonna 2020 Mandatum Life Palvelut Oy. Suomen Pankin henkilöstöä koskevien työeläkeasioiden toimeenpano siirtyi 1.1.2021 Kevan hoidettavaksi ja säädökset Suomen Pankin eläketurvan sisällöstä siirrettiin julkisten alojen eläkelakiin.

3 TyEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Työeläkevakuutusyhtiössä työntekijänsä vakuuttanut työnantaja maksaa eläkeyhtiölle vakuutusmaksuna tietyn prosenttiosuuden kunkin työntekijän vakuutetuista työansioista. TyEL-maksun taso päätetään ennakkoon syksyllä ennen kalenterivuotta, johon maksut kohdistuvat. Kunkin vakuuttajan lopullinen maksukertymä perustuu kyseisen vuoden toteutuneeseen palkkasummaan, joten maksuista saattaa kertyä yhtiölle yli- tai alijäämää. Se vaikuttaa tietyin säännöin tulevien eläkkeiden rahoittamista varten varattuihin puskurirahastoihin, joita ovat jakojärjestelmäosaa tasaava tasausvastuu ja työeläkelaitoksen oma vakavaraisuuspääoma, jota kuvataan tarkemmin kohdassa 10.1.

TyEL-yhtiön vakuutusmaksu mitoitetaan siten, että se kattaa se kattaa kolmen prosentin rahastokoron kanssa kyseisen vuoden aikana rahastoitavat eläkkeenosat, yhteisesti kustannettavan tasauseläkemenon, hoitokulut ja saamatta jääneistä vakuutusmaksuista syntyvät tappiot. Tasauseläkemeno on eläkelaitosten jakojärjestelmällä kustantama eläkemeno, jonka muutoksiin varaudutaan edellä mainitulla tasausvastuulla. Tasausvastuun suuruus määräytyy eläkelaitosten laskuperusteiden mukaan.

Työnantajille voidaan antaa asiakashyvitystä sijoitustoiminnan tuotoista ja hoitokulujen ylijäämästä, jos eläkelaitosten vakavaraisuus sen sallii. TyEL-maksun eri osista on kerrottu tarkemmin kohdassa 3.2. Maksuprosentit vuosilta 2018–2020 on esitetty liitteen taulukossa 3.

Eläkekassassa tai eläkesäätiössä työntekijöilleen eläkevakuutuksen järjestänyt työnantaja maksaa vakuutus- tai kannatusmaksua määrän, joka riittää yhdessä eläkelaitoksen tuottojen kanssa sen vastuuvelan muutokseen, eläkkeiden maksamiseen ja eläkelaitoksen muiden kulujen peittämiseen. Maksu joustaa eläkelaitoksen vakavaraisuudesta riippuen ja sitä voi myös muuttaa kesken vuotta. Työntekijät maksavat aina sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman työntekijän maksuosuuden.

Tarkempia tilastotietoja yritysten maksamista TyEL:n mukaisista vakuutusmaksuista esitetään vuosittain julkaistavassa Eläketurvakeskuksen tilastossa Yritysten työeläkemaksut. Sen sisältämät lopulliset vakuutusmaksutiedot on luokiteltu yritysten koon ja toimialan mukaan. Julkaisussa on esitetty muun muassa kaikissa eläkelaitoksissa vakuutettujen työnantajien keskimääräinen lopullinen vakuutusmaksuprosentti ja erikseen työeläkeyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tiedoista lasketut keskimääräiset toteutuneet TyEL-vakuutusmaksuprosentit.

3.1 Eläkekohtainen rahoitustekniikka

Vanhuuseläkkeitä varten rahastoidaan 0,4 prosentin vuotuista eläkekarttumaa vastaava määrä vakuutettujen ansiotuloista. Tämä tarkoittaa sitä, että 1,5 prosentin eläkekarttumasta reiluun neljännekseen varaudutaan rahastoinnilla eläkkeen karttumishetkellä. Lisäksi rahastoituja eläkeosia täydennetään tietyin ehdoin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamilla korotuskertoimilla eli niin sanotuilla i_v-kertoimilla, jotka on esitetty

Työeläkelakipalvelussa ja joita kuvataan tarkemmin osiossa 10.2. Täydennykset kohdistetaan tällä hetkellä 55 vuotta täyttäneille. Rahastoimaton osa kustannetaan aikanaan yhteisesti vakuutusmaksun tasausosalla. Vuonna 2020 maksussa olevista TyEL- ja MEL-vanhuuseläkkeistä oli rahastoitu ennakkoon 22 prosenttia.

Työkyvyttömyyseläkkeitä eläkelaitokset eivät rahastoi vanhuuseläkkeiden tapaan vuosittaisella ennakkorahastoinnilla. Vasta kunkin eläkkeen alkaessa eläkelaitos varaa vakuutusmatemaattisin periaattein lasketun erän alkavan eläkkeen maksamista varten. Maksussa olleista TyEL- ja MEL-työkyvyttömyyseläkkeistä on rahastoitu hieman yli puolet.

Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet ja osa-aika- sekä **perhe-eläkkeet** kustannetaan yhteisesti jakojärjestelmällä. Sillä kustannetaan myös kaikkien eläkkeiden indeksitarkistuksista aiheutuvat menot ja palkattomilta päiväraha-ajoilta karttuneiden eläkeosien kustannukset.

Eläkelajikohtaisista rahoitusperiaatteista kerrotaan yksityiskohtaisemmin Eläketurvakeskuksen julkaisemassa Työeläkkeiden kustannustenjako -käsikirjassa.

3.2 TyEL-vakuutusmaksu ja sen osat

TyEL-maksujen maksutekniikka ja maksuprosentit vaihtelevat eläkelaitostyypin ja työnantajan koon mukaan. Yksityisalojen työnantajan on järjestettävä työntekijöilleen eläketurvaa TyEL-vakuutuksella joko työeläkeyhtiössä, eläkekassassa tai eläkesäätiössä. Työnantaja voi olla joko sopimustyönantaja tai tilapäinen työnantaja riippuen työntekijöiden työsuhteiden vakituisuudesta ja palkkojen määrästä. Kuviossa 4 on esitetty TyEL-maksuvaihtoehtoja eri tapauksissa.

Kuvio 4

TyEL-maksu eläkelaitostyypeittäin vuonna 2020.

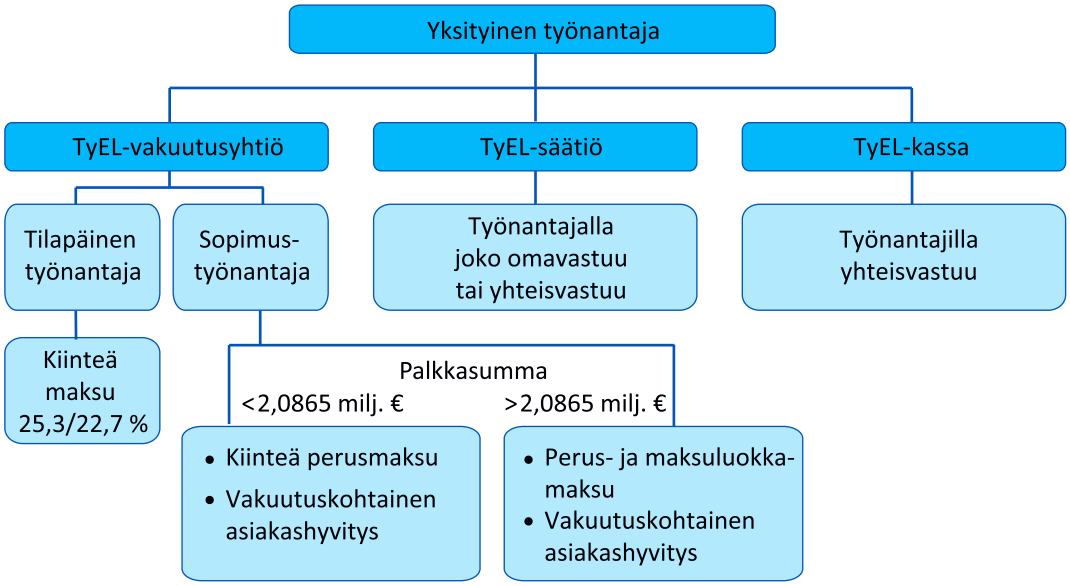

TyEL-eläkevakuutusyhtiöiden vakuutusmaksu koostuu rahastoivan järjestelmän ja jakojärjestelmän mukaisista osista. Maksuun sisältyvillä, rahastoihin siirrettävillä **vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkeosilla** kustannetaan näiden eläkelajien rahastoiduista osista syntyvä eläkevastuu. Edellä mainittujen eläkkeiden yhteisesti kustannettavat osat kustannetaan jakojärjestelmän mukaisella **tasausosalla**. Tasausmaksu myös tasaa maksun siten, ettei maksu perustapauksessa riipu työntekijän iästä tai sukupuolesta. Ikäriippuvia elementtejä ovat 53–62-vuotiaiden määräaikaisesti korkeampi työntekijän maksu ja vastaavasti matalampi työnantajan maksu sekä suurtyönantajien mahdollinen maksuluokkavaikutus.

Muita maksuosia ovat **hoitokustannusosa, maksutappio-osa ja lakisääteisten maksujen osa**. Viimeksi mainitulla kustannetaan TyEL 180 §:ssä tarkoitetut Eläketurvakeskuksen kustannukset, Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu oikeushallintomaksu sekä Finanssivalvontaa koskevan lain 5 §:n mukainen maksu. Vuonna 2020 Eläketurvakeskuksen kustannukset alenivat väliaikaisesti toimitilojen myynnin johdosta. Vuonna 2020 TyEL- ja YEL-hoitokustannusosiin tehtiin noin seitsemän prosentin leikkaus ja yhtiöt sitoutuivat selvittämään eri vaihtoehtoja hoitokustannus- ja hyvitysperusteiden kehittämiseen.

TyEL:n mukaista keskimääräistä kokonaismaksua ilmoitettaessa mukaan luetaan myös **hyvitysosa**, joka määräytyy jaettujen asiakashyvitysten mukaan. Työeläkeyhtiö voi jakaa asiakashyvityksiä laskuperusteiden mukaan yhtiön vakavaraisuuspääomaan kertyneistä sijoitustuotoista ja hoitokustannusylijäämästä, jos yhtiön vakavaraisuus sen sallii. Jos vakavaraisuuspääoma alittaa niin sanotun vakavaraisuusrajan, yhtiö ei saa jakaa asiakashyvityksiä (ks. kohta 10.1). Asiakashyvitykset ovat sijoitustuottojen ohella työeläkeyhtiöiden mahdollisia kilpailukeinoja. Vuoden 2020 pandemiatilanteesta johtuvan maksunalennuksen yhteydessä säädettiin, ettei asiakashyvityksiä saa jakaa silta osalta vuotta, kun alennus on ollut voimassa. Tämä vaikutti yhtiöiden hyvityssiirtoon vuodelta 2020, jonka perusteella jaetaan asiakashyvityksiä vuonna 2021.

Vanhuuseläkeosan suuruuteen vaikuttavat työntekijän ikä ja sukupuoli. Maksulla kerättyjä varoja käytetään aikanaan eläkkeiden vanhuuseläkeosien maksamiseen varoille saatu tuotto ja muut vakuutustekniset tekijät huomioon ottaen.

Työkyvyttömyyseläkeosaan vaikuttavat muun muassa työnantajan koko ja toteutuneet työkyvyttömyystapaukset. Vuonna 2019 pienet sopimustyönantajat, joilla työntekijöiden kahden vuoden takaiset (2017) ansiot olivat alle 2 083 500 euroa, maksoivat vakuutettujen palkkoihin suhteutettua perusprosentin mukaista työeläkemaksua. Kun palkkasumma ylitti edellä mainitun eurorajan, sopimustyönantajat maksoivat osittain, ja 33 336 000 euron rajan ylittyessä täysin kunkin yrityksen työkyvyttömyysriskistä riippuvaa, niin sanottua maksuluokkamallin mukaista työkyvyttömyyseläkemaksua.

Työnantajan maksuluokka perustui työnantajalle laskettuun riskisuhteeseen, joka oli uusien myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden rahastoidun eläkemenon suhde TyEL:n keskimääräisen riskin mukaiseen teoreettiseen työkyvyttömyyseläkemenoon. Maksuluokka määräytyi kahden viimeisen vuoden toteutuneiden riskisuhteiden keskiarvon perusteella. Taulukossa 2 on esitetty käytössä olleet, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamat maksuluokkien riskisuhteiden keskiarvot ja maksuluokkakertoimet vuon-

na 2020. Maksuluokan vaikutus joko korottaa tai alentaa työeläkemaksua erityisesti korkean työkyvyttömyysriskin ikäluokissa.

Taulukko 2

Suurtyönantajien työkyvyttömyyseläkemaksuihin liittyvät maksuluokat TyEL-yhtiöissä vuonna 2020.

Maksuluokka	Maksuluokkien riskisuhderajat	Maksuluokkakerroin	Maksuluokan keskimäär. maksu, % palkasta
11	vähintään 5	5,5	5,50
10	4,00–4,99	4,5	4,50
9	3,00–3,99	3,5	3,50
8	2,50–2,99	2,75	2,75
7	2,00–2,49	2,25	2,25
6	1,50–1,99	1,75	1,75
5	1,20–1,49	1,35	1,35
4	0,80–1,19	1	1,00
3	0,50–0,79	0,65	0,65
2	0,20–0,49	0,35	0,35
1	alle 0,20	0,1	0,10

Vakuutusmaksuun sisältyvä, maksuluokan perusteella määräytyvä työkyvyttömyyseläkeosa lasketaan kertomalla perusmaksu taulukossa esitetyllä maksuluokkakertoimella. Maksuluokka 4 on perusluokka, jossa maksuluokkakerroin on 1 ja maksu vastaa TyEL:n keskimääräistä työkyvyttömyyseläkemaksua.

Tilapäiset työnantajat maksoivat kiinteää maksua, joka oli 25,3 ajanjaksolla 1.1.2020–30.4.2020 ja 22,7 tämän jälkeen. Poikkeusvuoden maksunalennus koski siis myös tilapäisiä työnantajia. Tilanpäisen työnantajan maksuun eivät vaikuttaneet asiakashyvitykset. Tilapäiseksi työnantajaksi luokitellaan työnantaja, jolla ei ole yhtään vakinaista työntekijää palveluksessaan, ja vakuutettujen palkat ovat alle tietyn rajamäärän (vuonna 2020 kuuden kuukauden palkkasumma alle 8 676 euroa).

Eläkesäätiöt ja eläkekassat kustantavat rahastoidusta työeläkemenosta syntyvän eläkevastuunsa ja osallistuvat yhteisesti kustannettavan TyEL- ja MEL-eläkemenon maksamiseen. Eläkesäätiöissä voi olla käytössä joko työnantajien kesken tasaava kirjanpito tai työnantajakohtainen kirjanpito. Tasaavassa kirjanpidossa työnantajat vastaavat yhdessä kyseisen säätiön eläkemenosta, kun taas työnantajakohtaisessa kirjanpidossa kukin työnantaja vastaa omasta eläkemenostaan. Eläkekassaan kuuluvat työnantajat vastaavat yhdessä eläkemenostaan.

Maksunalennus 1.5.2020–31.12.2020 kohdistui TyEL-maksun tasausosaan ja sen määrä oli sosiaali- ja terveysministeriön 4.10.2021 antaman asetuksen mukaan yhteensä 1,075 miljardia euroa. Tämä määrä maksetaan takaisin TyEL-maksun työnantajan osan korotuksina vuosina 2022–2025. Maksunalennus koski yhtäläisesti sekä yhtiöissä, että kassoissa ja säätiöissä vakuutettuja työnantajia.

3.3 Vastuuvelka/Eläkevastuu

TyEL- ja MEL-eläkelaitoksille syntyy vastuuvelkaa yksilökohtaisesti rahastoiduista vakuutusmaksuosista. Vastuuvelka on eläkekohtaista velkaa eläkkeensaajille, vaikka sitä ei kerätä yksilöllisille eläketileille. Jakojärjestelmän periaatteilla kustannettaviin eläkkeisiin tai eläkeosiin varaudutaan TyEL:ssa ja MEL:ssa tasausmaksulla ja tasausvastuulla.

Vastuuvelka koostuu maksussa olevia ja tulevia eläkkeitä varten varatuista eristä ja puskurirahastoista. Kunkin eläkelaitoksen velka lasketaan tiettyjen vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaan. Eläkelaitokset kattavat vastuuvelkansa sijoitusomaisuudellaan kulloinkin voimassa olevien säännösten mukaan.

Työeläkevakuutusyhtiöiden ja Merimieseläkekassan vastuuvelat määräytyvät muun muassa vastaisten vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden vastuista sekä alkaneiden vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden vastuista. Kuviossa 5 on esitetty työeläkelaitosten rahastoimat TyEL:n ja MEL:n mukaiset alkaneet ja vastaiset vanhuuseläkevastuut iän ja sukupuolen mukaan miljoonina euroina. Alkaneiden eläkkeiden vastuut koskevat nykyisiä ja vastaiset tulevia eläkeläisiä. Sijoitusriskejä puskuroivat kunkin työeläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma sekä niiden yhteinen puskurirahasto, osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu. Sijoitustoiminnasta ja sijoitusten tuottovaatimuksista sekä rahastoonsiirtovelvoitteesta kerrotaan tarkemmin kohdassa 10.

Kuvio 5

TyEL:n ja MEL:n mukaiset alkaneet ja vastaiset vanhuuseläkevastuut iän ja sukupuolen mukaan, miljoonaa euroa.

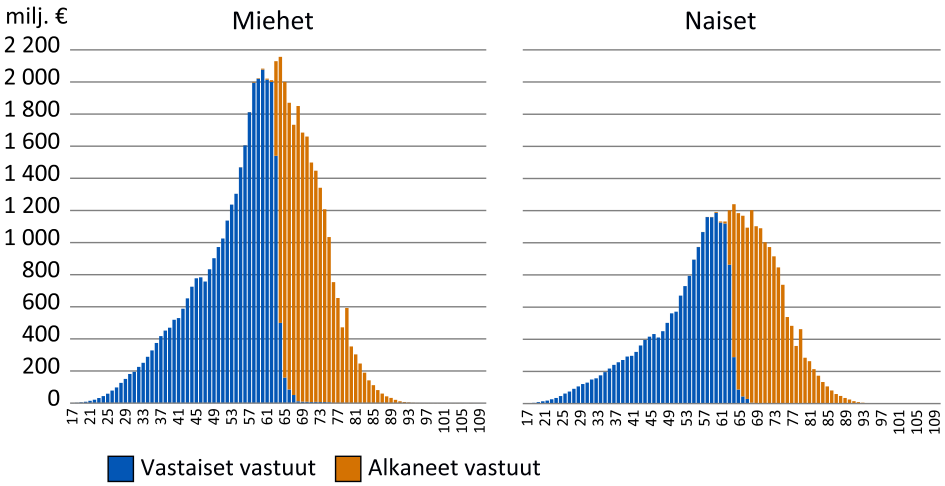

Lähde: ETK:n rekisteripoiminta. Kuvion tarkempi data löytyy dataliitteestä osoitteesta http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021121460357.

4 MEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Merimieseläkelain mukainen eläketurva vastaa pääosin TyEL:n mukaista eläketurvaa. Merenkulkijoiden muita vakuutettuja korkeammista karttumisprosenteista ja joustavista, eläkeikää alemmista eläkejärjestelyistä ollaan luopumassa liukuvasti siten, että vuoden 2024 jälkeen MEL:n mukainen eläketurva karttuu muiden yksityisten alojen tapaan. TyEL:a parempi turva kustannetaan Merimieseläkekassan varoilla ja valtion osuuksilla.

MEL-vakuutusmaksut määräytyvät sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien Merimieseläkekassan maksuperusteiden mukaan. Työntekijöiden eläkemaksu on laskenut muiden alojen tasolle, ja työnantajien maksu on vastaavasti noussut. Ennen vuotta 2016 sekä työntekijät että työnantajat maksoivat Merimieseläkekassalle saman suuruisen eläkevakuutusmaksun.

Valtio osallistuu merimieseläkkeiden kustannuksiin maksamalla Merimieseläkekassalle sille arvioidun osuuden kunkin vuoden MEL:n mukaisesta eläkemenosta. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa merimieseläkelain 152 §:ssä tarkoitetun valtion osuuden lopullisen määrän.

Vuosina 2016–2020 valtio maksaa Merimieseläkekassalle aiemman 33,3 prosentin sijaan 31 prosenttia MEL-eläkkeistä aiheutuvasta menosta ja vuodesta 2021 lähtien 29 prosenttia siitä.

Koronapandemian vaikutukset kohdistuivat erityisesti merenkulkualaan. MEL:n mukaan vakuutettu palkkasumma laski jopa neljänneksen vuoden 2019 määrästä ja vakuutusmaksutulo 28 prosenttia. Merimieseläkekassa säilyi silti erittäin vakavaraisena työeläkelaitoksena vakavaraisuusasteen ollessa yli 180 prosenttia. Koronpandemiasta johtuva TyEL-maksunalennus vaikutti myös MEL-maksun tasausosaan eli siihen osuuteen, jonka MEK maksaa yhteiseen TyEL–MEL-tasausjärjestelmään.

Vuosien 2018–2020 maksuprosentit on esitetty liitteen taulukossa 3.

5 Kunta-alan JuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Kevan jäsenyhteisöjen piirissä ansaittujen JuEL-eläkkeiden rahoitus perustuu jäsenyhteisöiltä vuosittain perittäviin maksuihin ja eläkevastuurahastoon sijoitustuottoineen. Maksuilla katetaan myös järjestelmän hallintokuluja. Rahastoiduilla maksuosuuksilla ei ole vastaavaa yhteyttä karttuviin eläkevastuisiin kuin TyEL:ssa eikä kuntaeläkkeiden rahastoinnin kestolle tai tasolle ole asetettu yksityiskohtaisia tavoitteita.

Kunta-aloilla eläkemaksut määräytyivät maksettujen palkkojen ja eläkemenojen perusteella. Palkkaperusteinen maksu, keskimäärin 24,4 prosenttia palkoista, muodostui työansiopohjaisesta eläkemaksusta ja työkyvyttömyyseläkemaksusta. Työansiopohjainen eläkemaksu sisälsi työntekijän maksuosuuden ja oli kaikilla työnantajilla 23,4 prosenttia palkoista. Työkyvyttömyyseläkemaksu vaihteli suuremmilla työnantajilla myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden mukaan, ja oli keskimäärin 1,0 prosenttia palkoista. Työkyvyttömyyseläkemaksu vastaa tasoltaan TyEL-maksun keskimääräistä työkyvyttömyysosaa.

Työkyvyttömyyseläkemaksun laskennassa huomioidaan kahden kalenterivuoden aikana alkaneet täydet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet ja niistä aiheutunut eläkemeno 24 kuukauden ajalta. Eläkettä edeltävä osatyökyvyttömyyseläke tai osakuntoutustuki huomioidaan eläkemenoa vähentävänä. Pientyönantajilla ja uusilla työnantajilla ensimmäisen viiden vuoden ajan työkyvyttömyyseläkemaksu vastaa eläkejärjestelmän keskimääräistä tasoa.

Palkkaperusteista maksua ei kohdenneta eläkelajeittain eikä se riipu työntekijöiden iästä. Työntekijöiden maksuprosentit ovat samat kuin TyEL:ssa. Maksuprosentti vuodelta 2020 on esitetty liitteen taulukossa 3.

Osa kuntatyönantajista maksoi edellisen lisäksi euromääräistä **eläkemenoperusteista maksua**. Eläkemenoperusteista maksua maksoivat vuonna 2020 työnantajat, joiden palveluksessa ennen vuotta 2005 olleille maksettiin eläkettä tarkasteluvuonna. Kunkin työnantajan maksuosuus riippui niistä vuoden aikana maksetuista eläkkeistä, jotka olivat karttuneet kyseisen työnantajan palveluksessa ennen vuotta 2005.

Lisätietoa Kevan jäsenyhteisöjen maksusta on Kevan verkkosivuilla. Palkkaperusteisen eläkemaksun tarkat laskuperusteet on esitetty Eläketurvakeskuksen säädöspalvelussa.

6 Valtion JuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Valtion eläkkeet maksetaan kunkin vuoden talousarvioon varatuista määrärahoista. Valtiotyönantajat ja työntekijät maksavat muiden alojen tapaan työeläkemaksut niitä koskevan eläkelain mukaisista ansioista. Valtion eläketurvan toimeenpanon hoitaa Keva, mutta eläkemaksut tilitetään Valtion Eläkerahastolle (VER). VER huolehtii maksujen rahastoinnista ja varojen sijoittamisesta. Rahaston toiminnasta on säädetty valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006).

VER:sta siirretään vuosittain valtion talousarvioon varoja eläkemenojen katteeksi. Siirrettävä määrä on lain mukaan 40 prosenttia valtion eläkkeistä aiheutuvista menoista. Tällä hetkellä siirtosumma on korkeampi kuin vuosittainen eläkemaksutulo ja sen arvioidaan kasvavan edelleen lähivuosina.

Valtion liikelaitosten yhtiöittämiset ja muut siirrot valtion eläkejärjestelmästä yksityisen eläkejärjestelmän piiriin ovat leikanneet palkkaperusteisia eläkemaksutuloja. Niin sanotulla **siirtymämaksulla** eli yksityisen alan eläkelaitoksen valtiolle maksamalla suorituksella tuloutetaan valtiolle takaisin osa siirtyvästä henkilöstöstä aiheutuvista kustannuksista. Siirtyvän työntekijän eläke määräytyy valtion eläkkeitä koskevan lain mukaan yhtiöittämistä edeltävältä ajalta ja TyEL:n mukaan sitä seuraavalta ajalta. Siirtymämaksun piirissä oli kolme valtionyhtiötä vuonna 2020. Maksun suuruus oli noin 15 miljoonaa euroa ja sen perusteena oleva palkkasumma noin 108 miljoonaa euroa.

VER ei kata eläkevastuitaan yksilökohtaisesti yksityisalojen palkansaajien tapaan, vaan se on puskurirahasto, jonka avulla tulevien eläkkeiden kustannuksia voidaan tasata sekä sijoitustuotoilla että rahastoa purkamalla. Valtion Eläkerahasto pyrkii kartuttamaan rahastoituja eläkevaroja niin kauan, että niiden määrä yltää neljännekseen valtion eläkevastuusta. Eläkevastuu tarkoittaa vuoden loppuun karttuneiden eläkeoikeuksien pääoma-arvoa. Kun valtion eläkevastuu vuoden 2020 päättyessä oli 93,1 miljardia euroa, rahastointiasteeksi muodostui noin 23 prosenttia (www.ver.fi).

Valtiotyönantajan eläkemaksu on vuodesta 2019 alkaen ollut rakenteeltaan samankaltainen kuin Kevan jäsenyhteisöjen palkkaperusteinen eläkemaksu. Maksuprosentti vuodelta 2020 on esitetty liitteen taulukossa 3 ja laskuperusteet Eläketurvakeskuksen verkkosivujen säädöspalvelussa.

7 Evankelis-luterilaisen kirkon JuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Kirkon eläkejärjestelmän piiriin kuuluvat evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnan tai seurakuntayhtymän, Kirkon keskusrahaston tai kirkollisen yhdistyksen palveluksessa olevat. Eläketurvan toimeenpanosta huolehtii Keva. Eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirtämisestä Kevalle säädetään Kevasta annetusta laissa (66/2016) määritellyssä valtioneuvoston asetuksessa (183/2017).

Kirkon eläkejärjestelmän rahoitus perustuu työnantajien ja työntekijöiden maksamiin eläkemaksuihin, kirkollisveroon perustuvaan eläkerahastomaksuun sekä Kirkon eläkerahastoon sijoitustuottoineen. Eläkerahastoa hoidetaan erillään Kirkon keskusrahaston muusta toiminnasta ja sen sijoitustoimintaa ohjaa kirkkohallituksen asettama Kirkon eläkerahaston johtokunta. Sijoitustoimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Eläkerahastolla pyritään turvaamaan kirkon työntekijöiden eläkkeiden maksaminen ja tasaamaan seurakuntien eläkemaksujen kehitystä tulevaisuudessa. Kirkon eläkerahasto toimii puskuriperiaatteella eikä sitä ole sidottu TyEL:n tapaan yksilökohtaisiin eläkevastuisiin. Kirkon työnantajat maksavat palkkaperusteista eläkemaksua ja lisäksi eläkerahastomaksua, jota maksetaan prosenttiosuutena kahden vuoden takaisen kirkollisveron tuotosta. Maksuprosentti vuodelta 2020 on esitetty liitteen taulukossa 3.

8 YEL:n ja MYEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Yrittäjien ja maatalousyrittäjien eläkelakien mukaan karttuneiden eläkkeiden rahoitus perustuu jakojärjestelmään (vuotuiseen maksutuloon) ja valtion osuuksiin. Vuonna 2020 YEL-vakuuttamista hoidettiin työeläkevakuutusyhtiöissä ja kolmessa eläkekassassa. MYEL-vakuuttamista hoitaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Valtio maksaa YEL:n ja MYEL:n mukaisesta eläkemenosta sen osan, johon vakuutusmaksut eivät riitä.

Yrittäjille ja maatalousyrittäjille vahvistettavat vakuutusmaksuprosentit ovat sidoksissa keskimääräiseen TyEL-maksuun. Yrittäjien työeläkevakuutusmaksuprosentti ja MYEL-perusprosentti vastaavat työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen keskimääräistä työeläkevakuutusmaksuprosenttia ilman 53–62-vuotiaiden korotettua maksuosuutta. YEL- ja MYEL-vakuutettujen maksuprosentteihin tehdään 53 ikävuoden täyttämistä seuraavan kalenterivuoden alusta yhtä monen prosenttiyksikön suuruinen korotus kuin 53-vuotiaiden työntekijöiden maksuihin. Yrittäjä maksaa korotettua maksua sen kalenterivuoden loppuun, jona hän täyttää 63 vuotta.

Yrittäjätoiminnan aloittaneet saavat neljän ensimmäisen yrittäjävuoden ajan 22 prosentin alennuksen YEL-maksuistaan. Lisäksi yrittäjät voivat maksaa tietyin edellytyksin 10–100 prosentin suuruista lisämaksua tai pienentää maksua korkeintaan 20 prosentilla yrityksen taloudellisen tilanteen mukaan. Maksun jousto vaikuttaa vastaavasti eläkkeen karttumiseen. Vanhentuneet, maksamattomat työeläkevakuutusmaksut vähennetään YEL-työtulosta, joten ne pienentävät yrittäjän kokonaistyötuloa ja siten myös yrittäjälle karttuneen eläkkeen määrää. Koronapandemiasta huolimatta YEL-työtulosumma säilyi vuonna 2020 suunnilleen edellisvuoden tasoisena.

MYEL-vakuutusmaksu lasketaan vakuutetun henkilökohtaisesta MYEL-työtulosta. Maksuprosentti riippuu iästä ja MYEL-työtulon määrästä. Maksu ei jousta YEL:n tapaan. Tutkijoina ja taiteilijoina toimivien apurahansaajien eläketurva on myös järjestetty maatalousyrittäjien eläkelain mukaan. Apurahansaajien eläkejärjestelmä rahoitetaan vakuutettujen maksuilla, sijoitusten tuotoilla ja valtionosuudella. Työeläkevakuutusmaksun määräytymisperusteet ovat laissa (MYEL 22 §). Maksuprosentti on sidottu TyEL-maksuun, mutta maatalousyrittäjät ja apurahansaajat saavat maksustaan laissa määrätyn alennuksen. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä työeläkevakuutusmaksun tarkemmat laskentaperusteet.

Yrittäjien, maatalousyrittäjien ja apurahansaajien maksuprosentit vuosilta 2018–2020 on esitetty liitteen taulukossa 3.

9 VEKL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Eläkettä karttuu myös Lain valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta (VEKL) mukaan. Etuutta karttuu henkilölle, joka on alle kolmivuotiaan lapsensa hoitamisen vuoksi estynyt tekemästä ansiotyötä ja saa kotihoidontukea, sekä henkilölle, joka on suorittanut alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon tai ammatillisen perustutkinnon.

Etuutta on karttunut vasta vuoden 2005 jälkeiseltä ajalta ja sitä karttuu pääosin nuorille henkilöille. Valtio korvaa VEKL-etuuden määrän sitä maksaneelle eläkelaitokselle. Vuonna 2020 VEKL-etuuksia maksettiin 10,9 miljoonaa euroa.

Kuvio 6

Vuonna 2020 VEKL:n mukaan karttuneiden eläkkeiden laskennallinen karttuma iän ja sukupuolen mukaan, euroa.

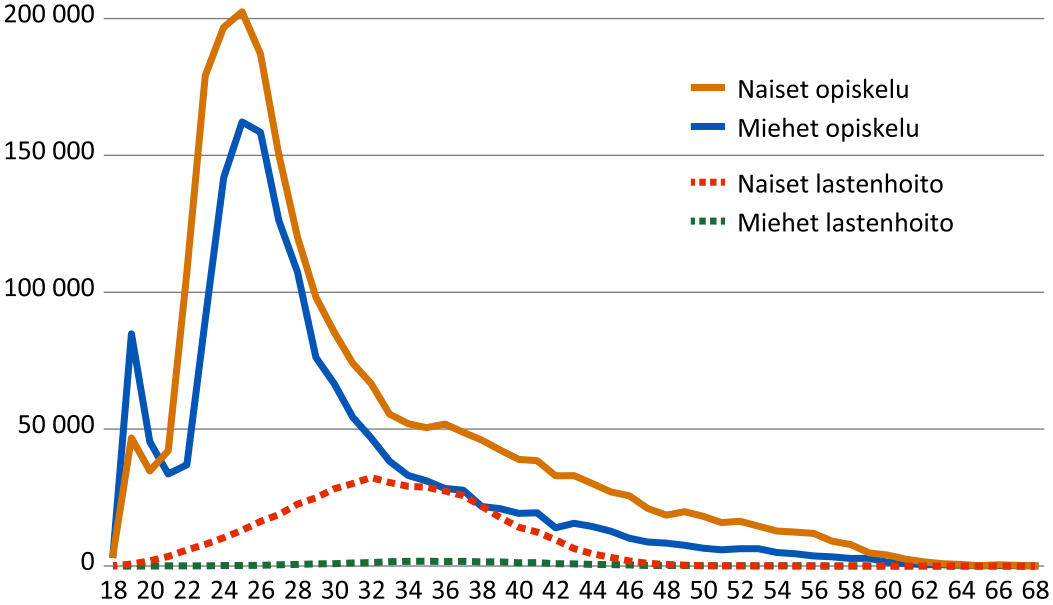

Lähde: ETK:n rekisteripoiminta ja laskenta. Kuvion tarkempi data löytyy dataliitteestä osoitteesta http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021121460357.

10 Työeläkevarat ja sijoitustoiminta

Työeläkevarat on sijoitettu eri omaisuuslajeihin ja ne on hajautettu sekä kotimaahan että ulkomaille. Sijoitustoiminnalla turvataan työeläkkeiden maksamista. Saadut tuotot vaikuttavat eläkevarojen kehitykseen ja työeläkemaksujen tasoon. Yksityisalojen työeläkelaitoksilla on oltava sijoitusomaisuutta kunkin eläkelaitoksen vastuuvelan kattamiseen tarvittava määrä tiettyine puskurirahastoineen. Julkisilla aloilla työeläkevarat eivät ole vastuuvelan katteena, mutta rahastoilla pyritään vakauttamaan työeläkemaksujen tasoa tulevina vuosina.

Eläkelaitosten on sijoitettava työeläkevarat tuottavasti ja turvaavasti. Yksityisalojen eläkelaitosten sijoitustoimintaa säädellään vakavaraisuusmekanismilla, jota käsitellään tarkemmin kohdassa 10.1.

Työeläkelaitoksen hallitus on vastuussa sijoitetuista eläkevaroista. Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet sekä yksityiskohtaisemmat tavoitteet, rajoitteet ja toimintamallit määritellään eläkelaitoksen sijoitussuunnitelmassa. Yksityisalojen työeläkelaitoksissa aktuaari antaa hallitukselle sijoitussuunnitelmasta lausunnon, johon sisältyvät arviot muun muassa vastuuvelan määrästä, kestosta ja tuottovaatimuksesta sekä olennaisista riskeistä ja likviditeettivaatimuksista. Finanssivalvonta valvoo yksityisen puolen työeläkelaitoksia. Kevan yleisvalvonta sekä valtion eläkerahaston valvonta kuulu Valtiovarainministeriölle, mutta Finanssivalvonta valvoo Kevan rahoitustoiminnan suunnittelua ja varojen sijoittamista.

Yksityisten ja julkisten alojen työeläkesijoitukset ovat nykyisin rakenteeltaan saman tyyppisiä, mutta vakavaraisuusvaatimukset ja riskitasojen erot näkyvät sijoituskohteiden valinnassa. Sijoitustoiminnan onnistuminen ja eläkevarojen rahastointi edellyttävät sijoittajalta hyvää riskienhallintaa ja taitoa hajauttaa varat sekä alueellisesti että omaisuuslajeittain. Sijoituskohteita ovat osakkeet, hedge-rahastot, joukkovelkakirjat, kiinteistöt ja rahamarkkinavälineet. Kuvioissa 7 ja 8 on esitetty aikasarjat yksityisten ja julkisten alojen työeläkesijoituksista sijoituslajeittain ja alueittain vuosilta 2011–2020.

Työeläkesijoituksia tehtiin pitkään pääasiassa kotimaisiin kohteisiin ja euroalueelle. Sijoitukset kohdistuivat myös nykyistä enemmän korko- ja kiinteistösijoituksiin. Tänä päivänä sijoitusten painopiste on siirtynyt osakesijoituksiin ja euroalueen ulkopuolelle myös yksityisellä puolella, mutta edelleen Suomeen tehdyt sijoitukset ovat yksityisalojen työeläkelaitoksilla julkisaloja yleisempiä. Euroalueen ulkopuolisten sijoitusten osuus vaihtelee eläkelaitostyypeittäin. Eläkekassojen ja -säätiöiden varoista niissä oli tarkasteluvuoden lopussa huomattavasti alle puolet, eläkevakuutusyhtiöillä ja julkisalojen eläkevakuuttajilla selvästi yli puolet.

Kuvio 7

Työeläkesijoitukset sijoituslajeittain vuosina 2011–2020.

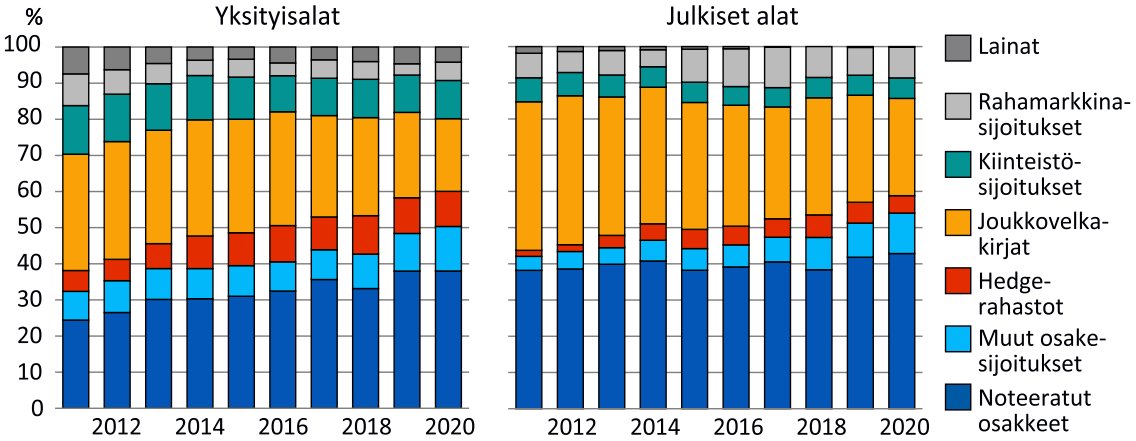

Lähde: Tela.

Kuvio 8

Työeläkesijoitukset alueittain vuosina 2011–2020.

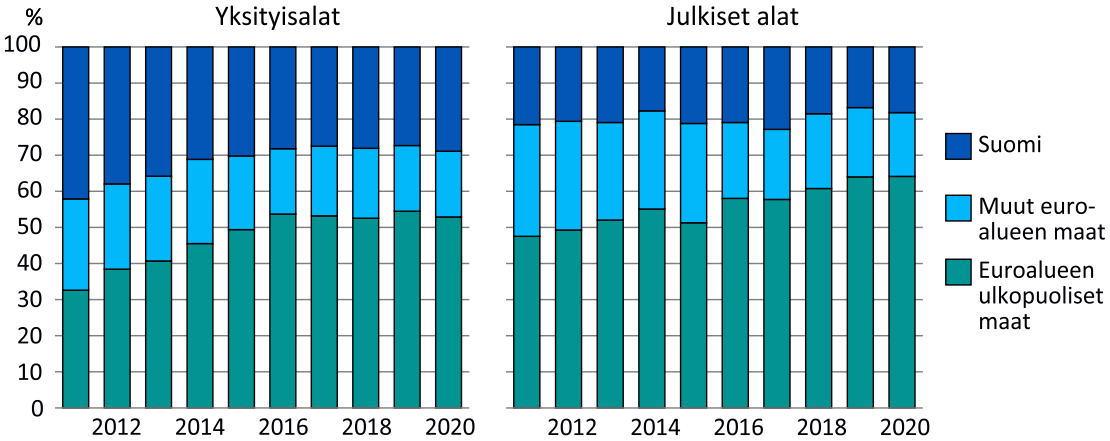

Lähde: Tela.

Eri sijoituslajien väliset tuotto-odotukset vaihtelevat huomattavasti niiden sisältämän riskin mukaan. Työeläkelaitosten osakesijoituksista on saatu parhaat vuosikohtaiset ja pitkän aikavälin tuotot ja kiinteistösijoitukset ovat olleet tasaisen varmoja kohteita. Finanssikriisin elvytyksestä alkanut pitkittynyt matala korkotaso on aiheuttanut painetta korvata korkosijoituksia paremmin tuottavilla osakkeilla, pääomasijoituksilla ja muilla vaihtoehtoisilla omaisuuslajeilla.

Kevaa ja Valtion Eläkerahastoa eivät sido yksityisalojen toimijoille säädetyt vakavaraisuusvaatimukset. Julkisalojen eläkelaitosten sijoitusjakaumat ovatkin painottuneet enemmän osakkeisiin, kun taas esimerkiksi hedge-rahastojen osuus on eläkevakuutusyhtiöillä selvästi julkisaloja korkeampi. Yksityisalojen eläkevakuuttajien riskinkantokyvyn, varojen ja vakavaraisuuden on oltava jatkuvasti niin hyvällä tasolla, että ne

pystyvät kantamaan kauas tulevaisuuteen yltävät vastuunsa rahastoiduista eläkkeistä. Liitteen taulukoissa 12 ja 13 on esitetty sijoitustuottoprosentteja eläkelaitostyypeittäin.

Eläketurvakeskuksen verkkosivuille kootaan vuosittain eläkevarojen sijoittamista koskevaa kansainvälistä vertailua, jossa on tällä hetkellä mukana 23 työeläkesijoittajaa. Suomen suurimpien työeläkelaitosten lisäksi käsitellään suuria toimijoita Pohjois-Euroopasta ja -Amerikasta sekä Aasiasta. Sivustolla vertaillaan reaalituottoja yhden, viiden ja kymmenen vuoden tarkastelujaksoilla vuosina 2011–2020.

10.1 TyEL- ja MEL-eläkelaitosten vakavaraisuus ja siihen liittyvät säännökset

Vakavaraisuus edellyttää, että työeläkelaitoksella on riittävästi riskinkantokykyä. Toisin sanoen eläkelaitoksen sijoitusomaisuudella pitää pystyä kattamaan tulevia velvoitteita koskeva vastuuvelka ja siihen liittyvät puskurirahastot (kuvio 6). Vastuuvelka eri osineen määritellään eläkelaitoksen laskuperusteissa.

Vakavaraisuuslaskennassa pyritään ottamaan huomioon kaikki olennaiset ja todelliset sijoitustoiminnan riskit sekä vakuutusriskit. Esimerkiksi eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaa laskettaessa on tunnistettava yksittäisiin sijoituksiin liittyvät riskit, koska samaan sijoitukseen voi kohdistua useita eri riskejä. Ne luokitellaan vakavaraisuussäännöksissä, joissa riskiluokkia on kaikkiaan 18. Riskiarvojen summaa kutsutaan vakavaraisuusrajaksi. Sen tulee kattaa noin 97 prosentin todennäköisyydellä seuraavan vuoden aikana mahdollisesti toteutuvat eläkelaitoksen riskit. Korkeammat riskit ja sijoitusten keskittäminen nostavat vakavaraisuusrajaa.

Kuvio 9

Eläkelaitoksen vakavaraisuusraja, vastuuvelka ja sijoitusomaisuus.

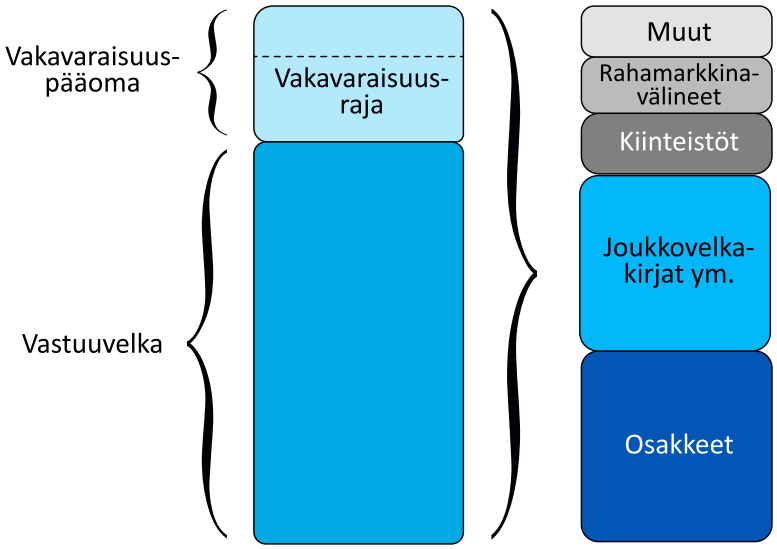

TyEL- ja MEL-eläkelaitosten vakavaraisuutta ja vakavaraisuusäännösten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Vakavarainen eläkelaitos voi ottaa enemmän riskejä kuin vähemmän vakavarainen. Jos eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma ei ylitä vakavaraisuusrajaa, sen toimintaa rajoitetaan aluksi siten, ettei se voi jakaa asiakashyvityksiä. Jos vakavaraisuuspääoma putoaa tiettyyn vähimmäismäärään tai sen alapuolelle, eläkelaitoksen on toimitettava talouttaan koskevat tervehdyttämis- ja rahoitussuunnitelmat Finanssivalvonnalle.

Vakavaraisuusrajaa koskevat säännökset ovat yhteisiä kaikille yksityisalojen työeläkelaitoksille, mutta vakavaraisuusrajasta johdettavat toimintaperiaatteet poikkeavat jonkin verran eläkelaitostyypin mukaan. Nämä periaatteet on määritelty työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa, eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Lisäksi TyEL-eläkelaitoksilla on yhteisvastuu eläkelaitoksen mahdollisessa konkurssitilanteessa. Käytännössä se tarkoittaa kyseisen eläkelaitoksen varojen ja vastuiden jakamista muiden TyEL-laitosten kesken ja sijoitustappioiden täyttämistä yhteisesti.

Vakavaraisuusaste on tunnusluku, joka lasketaan kunkin eläkelaitoksen eläkevarojen suhteena vakavaraisuuslaskennassa käytettyyn vastuuvelkaan. Ennen vuotta 2017 vakavaraisuusaste laskettiin vakavaraisuuspääoman suhteena vakavaraisuuslaskennassa käytettyyn vastuuvelkaan. Liitteen taulukossa 9 on esitetty eläkelaitosten keskimääräiset vakavaraisuusasteet vuosilta 2018–2020.

Kuvio 10

TyEL-eläkkeiden rahoitukseen liittyvät rahavirrat ja vastuunosat. Korko, osaketuottokerroin ja i_v-korotukset ovat työeläkelaitosten rahastotäydennyksiin liittyviä rahavirtoja. Vastuiden ja siirtojen euromääriä kuvataan liitetaulukossa 1.3.

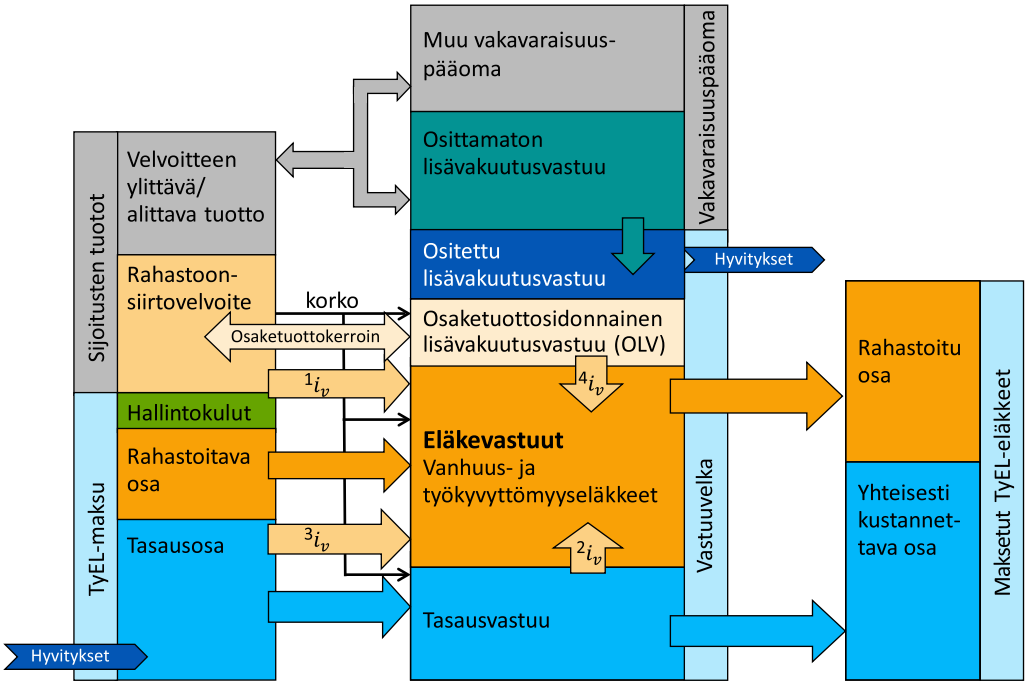

10.2 TyEL- ja MEL-eläkelaitosten rahastoonsiirtovelvoite ja siihen liittyvät kertoimet

TyEL- ja MEL-vakuuttajia koskeva rahastoonsiirtovelvoite kuvaa eläkelaitosten sijoituksille asetettua tuottovaatimusta. Se määräytyy edellä mainittujen eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden ja toteutuneiden osaketuottojen mukaan. Velvoite perustuu rahoitusteknisiin kertoimiin, joita ovat täydennyskerroin, osaketuottokerroin ja kolmen prosentin rahastokorko.

Eläkelaitosten on täydennettävä vastuuvelkaansa rahastosiirtovelvoitteen mukaisilla erillä vuosittain. Jos eläkelaitoksen sijoitukset tuottavat yli rahastoonsiirtovelvoitteen, kyseinen erotus kasvattaa eläkelaitoksen vakavaraisuutta. Eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden lisäys kasvattaa puolestaan tulevaa rahastoonsiirtovelvoitetta. Jos taas eläkelaitoksen sijoitukset tuottavat alle rahastoonsiirtovelvoitteen, vakavaraisuuspääoma pienenee. Täydennyskertoimen määrittämä osuus rahastoonsiirtovelvoitteesta siirretään vanhuuseläkevastuisiin teknisen $^{1}i_{v}$-kertoimen avulla. Rahastotäydennyksiä vanhuuseläkevastuisiin tulee myös tasausvastuusta työmarkkinaosapuolten erikseen sopimina kertakorotuksina ($^{2}i_{v}$-kerroin), 53–62-vuotiaiden korkeamman maksun rahastoinnista ($^{3}i_{v}$-kerroin) ja osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun ylärajan ylittyessä ($^{4}i_{v}$-kerroin). TyEL-eläkkeiden rahastointiin liittyviä rahavirtoja esitetään kuviossa 10.

Eläketurvakeskus laskee täydennyskertoimen vertailuarvon ja perustekoron, jota käytetään tasausvastuun korkona. Ne vahvistetaan sosiaali- ja terveysministeriössä työeläkelaitosten hakemuksesta. Eläketurvakeskus laskee perustekoron kaksi kertaa vuodessa ja täydennyskertoimen neljännesvuosittain eläkelaitosten ilmoittamien vakavaraisuustietojen pohjalta. Perustekorot ja eri kertoimet vuosilta 2018–2020 on esitetty liitteen taulukossa 10. Niistä on koottu myös aikasarjat Työeläkelakipalveluun.

Osaketuottokerroin lasketaan Eläketurvakeskuksessa eläkelaitosten ilmoittamien toteutuneiden osaketuottotietojen perusteella. Kerroin lasketaan neljännesvuosittain ja koko kalenterivuoden osaketuottokerroin määräytyy seuraavan vuoden alussa eri kvartaalien keskimääräisistä osaketuotoista. Kuviossa 11 on osaketuottokertoimet vuosilta 2008–2020. Eläketurvakeskuksen verkkosivuilla kerrotaan tarkemmin osaketuottokertoimen määräytymisestä ja Työeläkelakipalvelussa on aikasarja eri vuosien ja vuosineljännesten kertoimista.

Täydennyskertoimen laskentatavasta aiheutuu viivettä, sillä kunkin kvartaalin täydennyskerroin lasketaan aiemman kvartaalin toteutuneista vakavaraisuustiedoista. Vuoden 2020 toisen kvartaalin täydennyskerroin laskettiin 31.12.2020 vakavaraisuustilanteen perusteella. Koska keväällä 2020 työeläkelaitosten vakavaraisuusnäkymät muuttuivat äkillisesti, päätettiin toisen ja kolmannen kvartaalin täydennyskertoimien arvoiksi vahvistaa arvo nolla Eläketurvakeskuksen laskemista vertailuarvoista poikkeavasti.

Kuvio 11

Osaketuottokerroin 2007–2020.

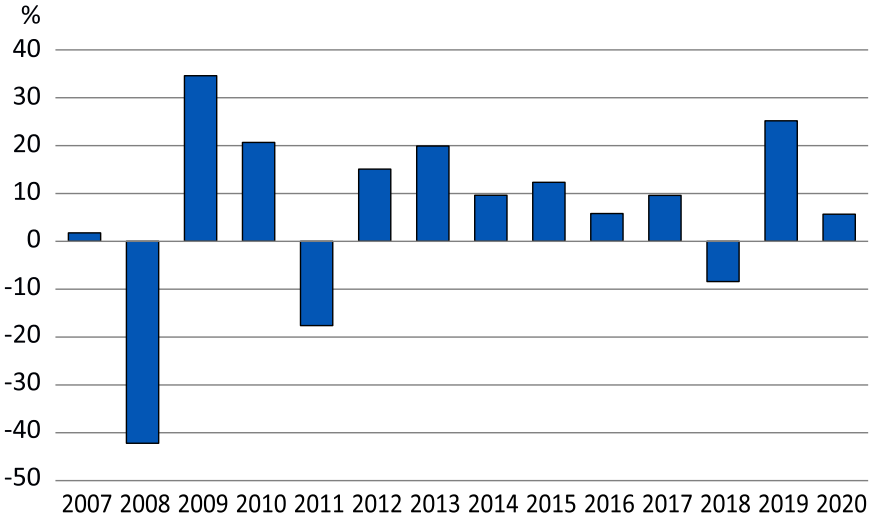

11 Tilastolähteet ja luokitukset

Julkaisussa esitetyt tilastoluvut perustuvat Eläketurvakeskuksen rekisteritietoihin, verkkosivuston tilastotietokantaan (tilastot.etk.fi) ja Työeläkelakipalveluun (www.tyoelakelakipalvelu.fi). Tietolähteinä on käytetty myös eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle sen hoitamaa kustannustenjakoselvittelyä varten toimittamia tilastotietoja ja eläkelaitosten toimintakertomuksia sekä tilinpäätöksiä. Eläkelaitosten sijoitustoimintaa koskeva osuus perustuu pääasiassa Työeläkevakuuttajat TELA:n julkaisemiin aikasarjoihin (www.tela.fi).

Eläkelaitosten tilinpäätökset valmistuivat tilinpäätösvuotta seuraavana keväänä ja kustannustenjako puolestaan tehtiin tilinpäätösvuotta seuraavana syksynä. Nämä tiedot poikkesivat hieman toisistaan, koska kustannustenjaossa käytettiin tarkistettuja vastuutietoja, mutta tilinpäätöksissä osa vastuutiedoista perustui eläkelaitosten arvioihin. Tilinpäätöksissä ilmoitettiin eläkelaitosten vuoden aikana maksamat eläkkeet, joten esimerkiksi YEL-eläkelaitosten maksamissa eläkkeissä oli mukana TyEL/TEL-, LEL-, TaEL- ja MEL-vapaakirjoja ja mahdollisesti myös julkisella puolella ansaittuja eläkeosia YEL-eläkkeiden lisäksi. Kustannustenjaossa eläkkeitä tarkastellaan eläkelaitos- ja lakikohtaisesti.

Julkisten alojen työeläkelaitokset maksavat myös yksityisten alojen eläkkeitä viimeisen eläkelaitoksen periaatteen mukaan ja päinvastoin. Nämä niin sanotut Vilma-eläkkeet käsitellään Eläketurvakeskuksen kustannustenjakoselvittelyn yhteydessä. Vuonna 2020 yksityisten alojen työeläkelaitokset maksoivat julkisten alojen eläkkeitä yhteensä 822 miljoonaa euroa ja julkisten alojen eläkelaitokset maksoivat yksityisalojen eläkkeitä 980 miljoonaa euroa.

Liitteen taulukossa 6 on esitetty työeläkelaitosten maksamat eläkkeet ja taulukkoon 7 on koottu eri eläkelakien mukaan karttuneet lakikohtaiset eläkeosat (eläkemeno). Raportissa esitetyt eläkemenotiedot perustuvat sekä Eläketurvakeskuksen rekistereistä saatuihin lukuihin että eläkelaitosten kustannustenjakoa varten Eläketurvakeskukselle ilmoittamiin tietoihin.

Liitteen taulukoissa 1.1–1.3 on esitetty työeläkejärjestelmässä liikkuneiden rahavirtojen täsmäytys summatasolla ja lakikohtaisesti lähtien tilastovuoden alun varoista ja päätyen vuoden lopun varoihin. Vuoden aikana maksetut vakuutusmaksut, eläkkeet ja niihin liittyvät korvaukset sekä sijoitustuotot on laskettu eläkelaitosten tilinpäätöstiedoista. Taulukon luvut on koottu Eläketurvakeskuksen verkkosivuilla sijaitsevasta tilastotietokannasta.

Liitetaulukot

Taulukko 1.1

Työeläkejärjestelmän rahavirrat vuonna 2020, miljoonaa euroa.

Eläkevarat 1.1.2020	217 998,4
Työeläkemaksut	21 982,9
TR-osuus	873,0
Valtion osuudet	4 040,8
Sijoitustuotot	9 978,2
Verot	-9,2
Muu	-40,3
Yhteensä	36 825,4
Maksetut korvaukset	-29 728,7
Kokonaisliikekulut	-449,0
Yhteensä	-30 177,7
Eläkevarat 31.12.2020	224 646,1

Taulukko 1.2

Lakikohtaiset rahavirrat vuosina 2019 ja 2020, miljoonaa euroa.

2019	TyEL	MEL	YEL	MYEL	Kunnat	Valtio	Kirkko	Kela	SP	Yhteensä
Eläkevarat 1.1.	122 963,3	1 117,8	113,8	124,1	50 493,4	18 485,7	1 480,0	820,4	596,4	196 194,9
Vakuutusmaksut	14 970,7	54,5	1 075,9	172,9	5 127,3	1 464,8	189,7	72,5	21,7	23 150,0
TR-osuus	441,8	2,3	.	.	128,3	7,4	3,5	2,1	0,3	585,7
Siirrot	-25,3	0,0	.	.	.	25,3	.	.	.	0,0
Valtion osuus	.	59,0	287,7	701,7	.	2 840,9	.	.	.	3 889,3
Maksetut korvaukset	-16 134,7	-135,5	-1 301,2	-841,2	-5 483,3	-4 734,8	-216,4	-106,4	-28,4	-28 981,9
Kokonaisliikekulut	-327,1	-3,8	-65,4	-27,0	-57,0	-17,3	-3,4	-0,7	-0,5	-502,2
Verot	-28,9	.	.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-28,9
Sijoitustuotto	14 523,8	117,5	.	15,8	6 335,2	2 524,6	216,6	117,6	1,2	23 852,3
Muu	-63,4	-0,1	0,0	-15,4	0,1	-8,5	5,7	-77,8	-1,5	-160,9
Eläkevarat 31.12.	136 320,3	1 211,7	110,8	130,9	56 544,0	20 588,1	1 675,7	827,7	589,2	217 998,4

2020	TyEL	MEL	YEL	MYEL	Kunnat	Valtio	Kirkko	Kela	SP	Yhteensä
Eläkevarat 1.1.	136 320,3	1 211,7	110,8	130,9	56 544,0	20 588,1	1 675,7	827,7	589,2	217 998,4
Vakuutusmaksut	13 673,1	39,2	1 070,0	171,3	5 251,7	1 488,3	187,7	79,2	22,4	21 982,9
TR-osuus	649,8	2,9	.	.	202,4	8,3	5,3	3,8	0,5	873,0
Siirrot	-12,1	0,0	.	.	.	12,1	.	.	.	0,0
Valtion osuus	.	61,1	371,0	711,5	.	2 897,2	.	.	.	4 040,8
Maksetut eläkkeet	-16 451,3	-130,1	-1 384,0	-849,9	-5 722,7	-4 828,7	-224,1	-109,1	-28,8	-29 728,7
Kokonaisliikekulut	-281,2	-3,4	-59,5	-31,2	-53,9	-15,9	-2,6	-0,6	-0,7	-449,0
Verot	-9,2	.	.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,2
Sijoitustuotto	6 250,8	73,8	.	13,3	2 631,9	818,8	123,1	65,3	1,2	9 978,2
Muu	7,8	0,1	0,0	-8,4	0,1	-4,6	-2,8	-31,1	-1,4	-40,3
Eläkevarat 31.12.	140 148,0	1 255,3	108,3	137,5	58 853,5	20 963,6	1 762,3	835,2	582,4	224 646,1

TR-osuus on Työllisyysrahaston TyEL 182 §:n perusteella eläkelaitoksille hyvittämä maksu. Taulukot on koottu pääasiassa eläkelaitosten tilinpäätöstiedoista siten, että vuoden alun eläkevaroihin on lisätty/vähennetty vuoden aikana tapahtuneet suoritukset kuten kerätyt vakuutusmaksut ja saadut sijoitustuotot sekä maksetut korvaukset. Tämän laskennan tuloksena on päästy vuoden lopun varoihin.

Taulukon kohta ”Siirrot” sisältää valtion ja TyEL:n mukaiseen vakuuttamiseen liittyvät siirtymämaksut. ”Verot” ovat eläkelaitosten tuloslaskelmiin sisältyvät tilikauden ja aikaisempien tilikausien suoriteperusteiset välittömät verot. Eri tilastolähteiden käytöstä aiheutuvat erot on koottu taulukon kohtaan ”Muu”.

Taulukko ei sisällä ortodoksisen kirkon ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen työntekijöiden ja viranhaltijoiden eläkkeitä koskevia tietoja. Taulukko sisältää Suomen Pankin (SP) tiedot.

Lähde: www.etk.fi › Tilastotietokanta › Työeläkkeiden rahoitus ja kustannustenjako › Rahavirta.

Taulukko 1.3

TyEL-rahavirrat jaoteltuina rahoitustekniikan mukaisiin osiin vuonna 2020, miljoonaa euroa.

	Vanhuus	Työkyvyt-tömyys	Tasaus	Osake-tuotto-sidonnai-suus	Lisä-eläke-turva	Hyvi-tykset	Vaka-varaisuus-pääoma	Erotus	Yhteensä
Eläkevarat 1.1.	86 772,6	4 842,1	9 496,3	4 025,5	906,1	434,3	29 843,4	0,0	136 320,3
Vakuutusmaksut	2 169,4	611,9	11 000,5	..	0,0	-437,0	433,5	-105,2	13 673,1
TVR maksu	..	..	691,8	..	..	..	..	-42,0	649,8
Siirrot	3 632,1	..	-465,5	-3 104,2	-76,9	140,9	-140,9	2,4	-12,1
Valtion osuus	..	..	..	..	..	..	0,0	0,0	0,0
Maksetut eläkkeet	-3 046,1	-647,2	-12 828,1	..	..	..	0,0	70,1	-16 451,3
Kokonaisliikekulut	..	-36,3	..	..	-0,8	..	-244,1	0,0	-281,2
Verot	..	..	..	..	..	..	-9,2	0,0	-9,2
Sijoitustuotto	2 590,1	144,2	735,1	1 235,9	38,2	2,7	1 504,6	0,0	6 250,8
Muu	-17,9	-48,3	0,0	0,0	0,0	1,7	-46,3	118,6	7,8
Eläkevarat 31.12.	92 100,2	4 866,4	8 630,1	2 157,2	866,6	142,6	31 384,9	0,0	140 148,0

Taulukon rahavirrat on jaettu eläkkeiden rahoitustekniikan mukaisiin osiin. Luvut on kerätty pääasiassa Eläketurvakeskuksen kustannustenjakotiedoista.
Kohta "Eläkevarat yhteensä" vastaa taulukon 1.2 TyEL-saraketta.
Sarake "Erotus" tasaa rahoitustekniikan mukaiset määrät tilinpäätöslukujen kanssa.
Tilinpäätökset tehdään vuodenvaihteen arviolukujen pohjalta ja kustannustenjako seuraavan vuoden syksyn lopullisista luvuista.

Taulukko 2

Keskimääräisen perustariffin mukaisen TyEL-vakuutusmaksun osat vuosina 2018–2020.

Maksukomponentit, % palkoista	2018	2019	2020
Vanhuuseläkeosa	3,5	3,5	3,5
Työkyvyttömyyseläkeosa	1,0	0,9	1,0
Tasausosa[1]	19,8	19,8	19,9 / 17,3
Muut osat[2]	0,8	0,8	0,7
Arvioitu hyvitys	-0,7	-0,6	-0,7
Keskimääräinen vakuutusmaksu[1]	24,4	24,4	24,4 / 21,8

1) Vuonna 2020 koronavirustilanteesta johtuen työnantajien TyEL-maksua alennettiin 2,6 prosenttiyksikköä 1.5.2020 alkaen. Alennus kohdistui maksun tasausosaan.
2) Sisältää maksutappio- ja hoitokustannusosan sekä lakisääteisten maksujen osan.

Taulukko 3
Vakuutusmaksuprosentit vuosina 2018–2020, prosenttia.

Yksityisalojen palkansaajien vakuutusmaksuprosentit.

Vuosi	TyEL	Työnantajan osuus	Työntekijän osuus Yhteensä	Työntekijän osuus Perusmaksu	Työntekijän osuus Korotettu maksu
2018	24,4	17,75	6,65	6,35	7,85
2019	24,4	17,35	7,05	6,75	8,25
2020[1]	24,4 / 21,8	16,95 / 14,35	7,45	7,15	8,65

1) Vuonna 2020 koronavirustilanteesta johtuen työnantajien TyEL-maksua alennettiin 2,6 prosenttiyksikköä 1.5.2020 alkaen. Alennus ei koskenut työntekijän maksua.

Vuosi	MEL	Työnantajan osuus	Työntekijän osuus Yhteensä	Työntekijän osuus Perusmaksu	Työntekijän osuus Korotettu maksu
2018	20,0	13,2	6,8	6,35	7,85
2019	20,0	12,8	7,2	6,75	8,25
2020	19,0	11,4	7,6	7,15	8,65

Lähde: Työeläkelakipalvelu.

Julkisten alojen keskimääräiset eläkemaksuprosentit.

JuEL 2020	Maksu yht.	Työnantajan osuus Yhteensä	Työnantajan osuus Palkka-perusteinen	Työnantajan osuus Eläkemeno-perusteinen	Työntekijän osuus Yhteensä	Työntekijän osuus Perusmaksu	Työntekijän osuus Korotettu maksu
Kunta-ala	28,39	20,82	16,83	3,99	7,57	7,15	8,65
Valtio	24,40	16,69	16,69	-	7,71	7,15	8,65
Kirkko	28,97	21,23	21,23	-	7,74	7,15	8,65

Eläkemenoperusteinen maksuosa vain kunta-alan työnantajilla, joilla on maksussa ennen vuotta 2005 jäsenyhteisöjen piirissä karttuneita eläkkeitä.
Kirkon työnantajilla lisäksi eläkerahastomaksu, joka oli 5 % kahden vuoden takaisesta kirkollisverosta.
Lähde: Työeläkelakipalvelu.

Yrittäjien vakuutusmaksuprosentit.

Vuosi	YEL	Vahvistettu maksu Perusmaksu	Vahvistettu maksu Korotettu maksu
2018	23,1	24,1	25,6
2019	23,2	24,1	25,6
2020	23,1	24,1	25,6

Aloittavan yrittäjän YEL-maksualennus on 22 %.

YEL-työtuloissa on vuosittain vahvistettavat ala- ja ylärajat.

Vuosi	YEL-työtulon rajat, €/v
2018	7 656,26–173 875,00
2019	7 799,37–177 125,00
2020	7 958,99–180 750,00

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuprosentit.

Vuosi	MYEL Maatalous-yrittäjät	MYEL Apurahan-saajat	Vahvistettu Perus-maksu	Vahvistettu Korotettu maksu	Alin Perus-maksu	Alin Korotettu maksu	Ylin Perus-maksu	Ylin Korotettu maksu
2018	13,8	13,3	24,1	25,6	13,0	13,8	24,1	25,6
2019	13,9	13,4	24,1	25,6	13,0	13,8	24,1	25,6
2020	13,9	13,3	24,1	25,6	13,0	13,8	24,1	25,6

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien maksuprosentteihin vaikuttavat vakuutetun iän lisäksi hänen henkilökohtaisen MYEL-työtulonsa suuruus.

Vuosi	Liukuva maksuprosentti työtulovälillä
2018	26 821,60– 42 148,29
2019	27 322,93 – 42 936,11
2020	27 882,12 – 43 814,83

Taulukko 4

Palkat ja työtulot vuosina 2018–2020, miljoonaa euroa.

	TyEL	MEL	JuEL kunta-ala	JuEL valtio	JuEL kirkko	Muut[1]	YEL	MYEL	Yht.
2018	58 837	261	17 410	5 898	498	378	4 613	1 240	89 134
2019	61 203	272	18 126	6 013	505	340	4 619	1 227	92 305
2020	60 622	206	18 487	6 090	496	347	4 610	1 218	92 076

1) Suomen Pankin, Kelan toimihenkilöiden, ortodoksisen kirkon ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen työntekijöiden ja viranhaltijoiden palkat.
Tiedot perustuvat eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle kustannustenjakoa varten ilmoittamiin tietoihin. MEL:n tiedot perustuvat Merimieseläkekassan tilinpäätöksiin.

Taulukko 5

Työeläkemaksutulo eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaan vuosina 2018–2020, miljoonaa euroa.

	TyEL[1]	MEL[2]	Yhteensä	TR-osuus[3]	MEL valtionosuus	Kaikki
2018	14 160	52	14 212	430	58	14 701
2019	14 945	55	15 000	444	59	15 503
2020	13 661	39	13 700	653	61	14 414

1) Siirtymämaksu vähennetty.

2) Ilman valtion osuutta eläkemenosta.

3) Eläkelaitoksille maksetut työllisyysrahaston osuuden erät.

	JuEL kunta-ala	JuEL valtio[1]	Valtion talous-arviosta[2]	JuEL kirkko	Muut[3]	Yht.	TR-osuus[4]	Kaikki
2018	4 920	1 434	2 789	189	91	9 423	142	9 565
2019	5 127	1 490	2 841	190	94	9 742	142	9 884
2020	5 252	1 500	2 897	188	102	9 939	220	10 159

1) Sisältää siirtymämaksun.

2) Valtion talousarviosta rahoitettava eläkemenon nettoerä.

3) Sisältää Suomen Pankin ja Kelan toimihenkilöiden eläkkeisiin liittyvät maksutulot.

4) Eläkelaitoksille maksetut työllisyysrahaston osuuden erät.

	YEL	MYEL	YEL ja MYEL yhteensä	Valtion osuus[1] YEL	Valtion osuus[1] MYEL	Kaikki
2018	1 066	175	1 240	253	680	2 173
2019	1 076	173	1 249	288	676	2 212
2020	1 070	171	1 241	371	712	2 324

1) Tilivuonna maksetut valtion osuudet.

Taulukko 6

Eläkelaitosten maksamat eläkkeet vuosina 2018–2020, miljoonaa euroa.

	TyEL-vakuut-tajat	Merimies-eläke-kassa	Keva kunta-ala	Keva valtio	Keva kirkko	Muut	YEL-vakuut-tajat	Mela	Kaikki
2018	14 612	158	5 656	4 288	235	165	1 763	919	27 796
2019	15 132	160	5 964	4 356	247	171	1 835	931	28 796
2020	15 553	163	6 226	4 407	256	176	1 899	937	29 617

Luvut sisältävät eri eläkelaitosten maksamat sekä yksityisen että julkisen puolen eläkelakien mukaiset eläkeosat sekä palkattomien aikojen perusteella kertyneet osat. Tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteriin.

Taulukko 7

Kunkin eläkelain mukaan karttunut eläkemeno vuosina 2018–2020, miljoonaa euroa.

	TyEL	MEL	JuEL kunta-ala	JuEL valtio	JuEL kirkko	Muut	YEL	MYEL	VEKL	Yht.
2018	15 300	189	5 209	4 644	208	164	1 249	826	6	27 796
2019	15 859	193	4 740	5 467	216	169	1 302	842	8	28 796
2020	16 307	197	5 691	4 815	223	173	1 350	852	10	29 617

Luvut sisältävät eri eläkelaitosten maksamat sekä yksityisen että julkisen puolen eläkelakien mukaiset eläkeosat sekä palkattomien aikojen perusteella kertyneet osat. Tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteriin.

Taulukko 8

Eläkevarat vuosina 2018–2020, miljoonaa euroa.

	TyEL yhtiöt	TyEL säätiöt	TyEL kassat	TyEL yhteensä	Merimies-eläkekassa	Yksityisalat yhteensä
2018	117 619	3 368	1 976	122 963	1 118	124 081
2019	130 396	3 766	2 159	136 320	1 212	137 532
2020	135 140	2 944	2 063	140 148	1 255	141 403

	Keva kunta-ala	Keva valtio	Keva kirkko	Muut julkiset	Julkiset alat yhteensä
2018	50 493	18 486	1 480	1 417	71 876
2019	56 544	20 588	1 676	1 417	80 225
2020	58 854	20 964	1 762	1 418	82 997

	YEL-vakuuttajat	Mela	Yrittäjät yhteensä	Kaikki yhteensä
2018	114	124	238	196 195
2019	111	131	242	217 998
2020	108	138	246	224 646

Taulukko 9

Työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuusaste vuosina 2018–2020, prosenttia.

	TyEL yhtiöt	TyEL säätiöt	TyEL kassat	TyEL yhteensä	MEL	Yhteensä
2018	124,6	133,9	135,6	125,0	163,4	125,3
2019	127,7	140,1	138,2	128,2	176,0	128,5
2020	128,5	145,6	141,1	129,0	181,8	129,3

Vakavaraisuusaste on laskettu eläkevarojen suhteena vakavaraisuuslaskennassa käytettyyn vastuuvelkaan. Eläkevaroina on käytetty vastuuvelkaa, johon on lisätty vakavaraisuuspääoma.
Lähde: Vakavaraisuusaste on laskettu eläkelaitosten tilinpäätöstiedoista.

Taulukko 10

Perustekorko ja rahoitustekniset kertoimet vuosina 2018–2020, prosenttia.

	Perustekorko 1.1–30.6.	Perustekorko 1.7.–31.12.
2018	5,50	5,50
2019	5,25	5,00
2020	5,00	3,75

	Täydennyskerroin (b_{16})				Osaketuottokerroin (j)	Rahastokorko (i_0)	Osaketuottosidonnaisuuden aste (λ)	Rahastoonsiirtovelvoite
	1.1.	1.4.	1.7.	1.10.	vuositasoinen			vuositasoinen
2018	1,35	1,34	1,31	1,24	-8,42	3,0	20	2,6
2019	1,23	0,68	0,92	1,00	25,17	3,0	20	9,0
2020	1,05	0,00	0,00	0,41	5,66	3,0	20	4,5

Vuodelle 2020 STM vahvisti vertailuarvosta poikkeavat täydennyskertoimen arvot kahdelle keskimmäiselle kvartaalille. Eläketurvakeskuksen laskemat vertailuarvot olivat 1,16 toiselle ja 0,02 kolmannelle kvartaalille.

Rahastoonsiirtovelvoite määritellään kaavalla $b_{16} + i_0 + \lambda \times j$.

Vuositasoisen rahastointivelvoitteen laskennassa täydennyskerroin lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön neljännesvuosittain vahvistamista kertoimista.

Lähteet: Eläketurvakeskuksen lyhyen aikavälin eläkemeno- ja maksutasoennusteet (2020), Työeläkelakipalvelu ja Säädöspalvelu.

Taulukko 11

Sijoitusjakaumat eläkelaitosryhmittäin vuosina 2018–2020, prosenttia.

	Eläke-vakuutus-yhtiöt			Eläkesäätiöt ja eläke-kassat		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Rahamarkkinasijoitukset	4,8	2,9	5,1	6,5	6,9	4,9
Lainat	4,2	4,8	4,3	1,4	1,0	1,4
Joukkovelkakirjat	27,3	23,6	20,2	28,6	27,5	23,4
Kiinteistöt ja osakkeet	10,1	9,9	10,1	17,5	16,2	16,8
Hedge-rahastot	11,2	10,4	10,1	1,0	1,5	1,5
Muut osakesijoitukset	9,5	10,4	12,3	8,0	8,8	11,3
Noteeratut osakkeet	32,9	37,9	37,8	37,0	38,1	40,7
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

	Yksityinen sektori			Julkinen sektori			Kaikki		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Rahamarkkinasijoitukset	4,9	3,1	5,1	8,5	7,7	8,5	6,2	4,8	6,4
Lainat	4,0	4,6	4,2	-0,1	0,2	0,1	2,5	3,0	2,7
Joukkovelkakirjat	27,1	23,6	20,1	32,4	29,6	26,9	29,1	25,9	22,7
Kiinteistöt ja osakkeet	10,6	10,3	10,6	5,6	5,5	5,7	8,8	8,5	8,7
Hedge-rahastot	10,6	9,9	9,7	6,2	5,7	4,8	9,0	8,3	7,9
Muut osakesijoitukset	9,5	10,4	12,3	8,9	9,4	11,2	9,3	10,1	11,9
Noteeratut osakkeet	33,1	38,0	38,0	38,4	41,8	42,8	35,1	39,4	39,8
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Lähde: Tela (15.10.2021).

Taulukko 12

Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin vuosina 2018–2020, prosenttia.

	TyEL yhtiöt	TyEL säätiöt	TyEL kassat	TyEL yht.	MEL	JuEL kunta-ala	JuEL valtio	JuEL kirkko	MyEL	Yht.
2018	-1,6	-2,9	-0,3	-1,6	0,7	-3	-3,4	-2,6	-3,5	-2,2
2019	12,1	12,9	11,8	12,1	10,7	12,8	13,8	14,8	10,8	12,5
2020	4,7	3,6	5,6	4,7	6,2	4,7	4	7,5	8,1	4,7

Taulukko 13

Sijoitustuotot käyvin arvoin keskimäärin vuosilta 1998–2020 ja 2016–2020, prosenttia.

	Eläkevakuutus-yhtiöt	Eläkesäätiöt ja eläkekassat	Julkisalojen eläkevakuuttajat	Kaikki[1]
1998–2020	5,4	6,0	5,8	5,6
2016–2020	5,5	5,6	5,8	5,6

1) Sisältää myös Merimieseläkekassan ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen.

Lähde: Tela (15.10.2021).

09
2021

Eläketurvakeskuksen raportteja

Työeläkkeiden rahoitus vuonna 2020

Tilastoraportissa tarkastellaan pääpiirteittäin työeläkkeiden rahoitusperiaatteita vuonna 2020 ja esitetään tilastotietoja muun muassa maksetuista eläkkeistä, perityistä eläkemaksuista ja eläkevaroista sekä niiden sijoittamisesta. Raportti käsittelee sekä yksityisten että julkisten alojen eläkkeiden rahoitusta.

Eläketurvakeskuksen raportteja

Eläketurvakeskus on lakisääteinen työeläketurvan kehittäjä, asiantuntija ja yhteisten palvelujen tuottaja. Raportteja-sarjassa julkaistaan eläketurvan arviointia ja kehittämistä palvelevia katsauksia, selvityksiä ja laskelmia.

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN